

Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Świąciechowa
na lata 2014-2024

2014

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA	4
1. STRUKTURA STRATEGII.....	4
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII.....	6
II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA	17
1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY	17
2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	17
3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT.....	19
4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	19
5. SYTUACJA GOSPODARCZA	21
6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY.....	23
7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE.....	26
.....	27
8. BEZDOMNOŚĆ.....	27
9. EDUKACJA	28
10. KULTURA	29
11. SPORT I REKREACJA.....	30
12. TURYSTYKA.....	31
13. SYTUACJA DZIECKA	32
14. OCHRONA ZDROWIA.....	36
15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	38
16. POMOC SPOŁECZNA.....	39
17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	51
18. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE	53
19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO.....	58
20. SEKTOR POZARZĄDOWY	67
21. ANALIZA SWOT	69
22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY	75
1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	82
2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI	96
3. PROGRAMY I PROJEKTY.....	97
IV. UWAGI KOŃCOWE	102

WSTĘP

Strategia rozwiązywania problemów społecznych pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Niniejsza strategia została opracowana w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Święciechowie przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Pomoc zewnętrzna polegała głównie na doradztwie i systematyzacji układu głównych elementów wypracowanego dokumentu.

Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła, mieszkańcy gminy oraz eksperci.

Dokument ma charakter kilkuletni; został przygotowany na lata 2014-2024. Jest zgodny z założeniami odnoszących się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym i umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

1. STRUKTURA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świąciechowa składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej i programowej.

Część wprowadzająca zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu.

Część diagnostyczno-analityczna zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT), a także analizie ankiet, skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego (liderzy lokalni, mieszkańcy). Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach:

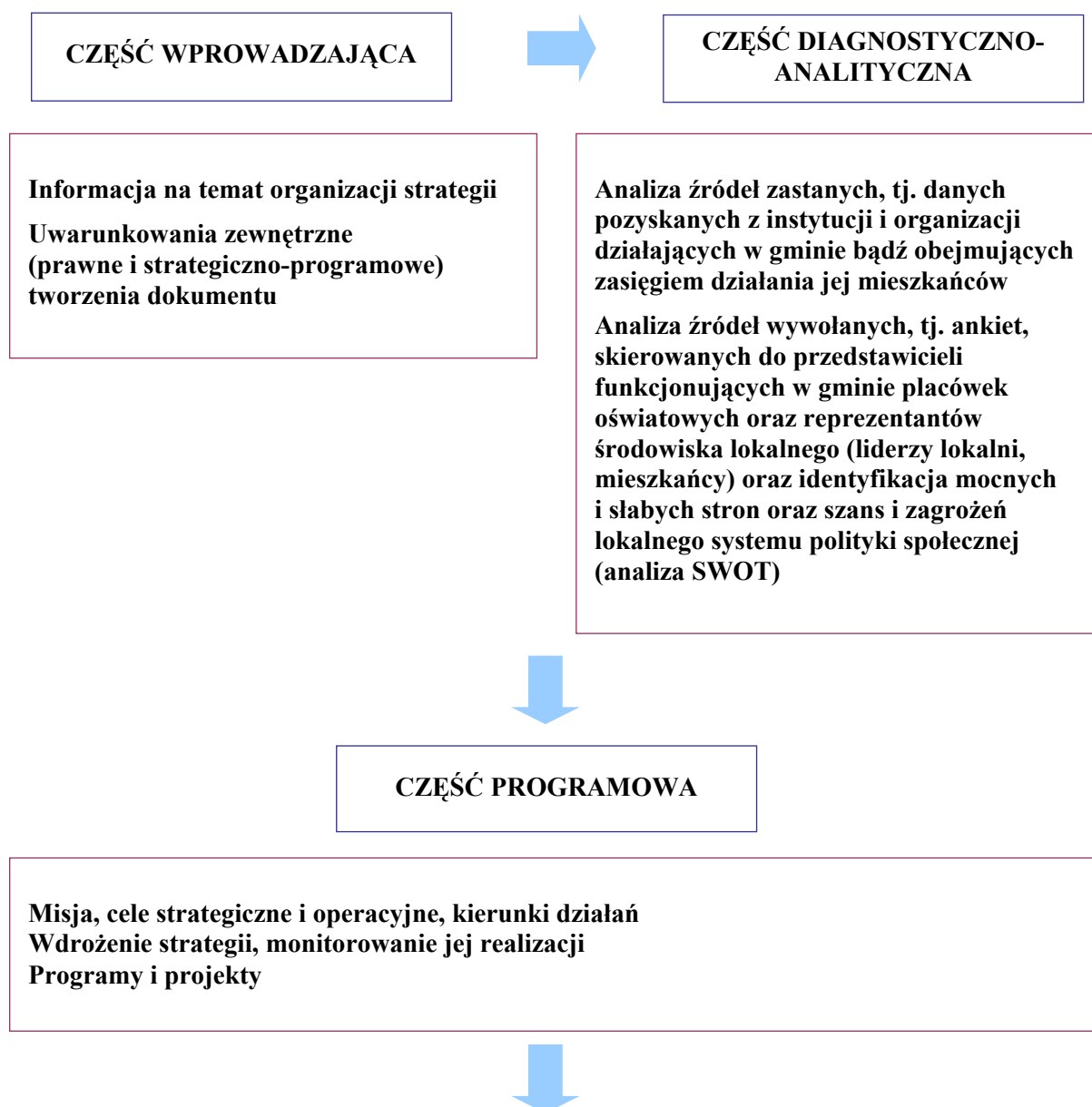
• Infrastruktura techniczna;	• Turystyka;
• Komunikacja i transport;	• Sytuacja dziecka;
• Demografia;	• Ochrona zdrowia;
• Gospodarka;	• Bezpieczeństwo publiczne;
• Rynek pracy;	• Pomoc społeczna;
• Zasoby i warunki mieszkaniowe;	• Sytuacja osób niepełnosprawnych;
• Bezdomność;	• Problemy uzależnień i przemocy w rodzinie;
• Edukacja;	• Działalność organizacji pozarządowych.
• Kultura;	
• Sport i rekreacja;	

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące

strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań. Ponadto przedstawione są ramy finansowe strategii, prognoza zmian oraz informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu oraz prowadzenia monitoringu jego realizacji. Dla realnej oceny stopnia wdrożenia dokumentu jest przygotowany wykaz wskaźników monitoringowych. Część programowa zawiera także omówienie projektów zaproponowanych przez przedstawicieli instytucji gminy i organizacji pozarządowych działających w obszarze polityki społecznej.

Poniższy diagram prezentuje strukturę Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Święciechowa.

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

UWAGI KOŃCOWE

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

2.1. PODSTAWY PRAWNE

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 ze zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 ze zm.),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1456 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 ze zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674 ze zm.),

- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 966 ze zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2.2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świąciechowa jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

2.2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest dokumentem, którego głównym celem jest wyjście z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska, powrót na ścieżkę rozwoju, a następnie na niej pozostanie. Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
2. Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;

3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Dokument zawiera również kilka nadrzędnych celów Unii Europejskiej do 2020 roku:

- zwiększenie stopy zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata z obecnych 69% do co najmniej 75%,
- osiągnięcie poziomu inwestycji w działalności badawczo-rozwojowej równego 3% PKB, przede wszystkim poprzez poprawę warunków inwestowania w B+R przez sektor prywatny i opracowanie nowego wskaźnika umożliwiającego śledzenie procesów innowacji,
- ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r. lub, jeśli pozwolą na to warunki, o 30%,
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%,
- ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10% z obecnych 15% oraz zwiększenie odsetka osób w wieku 30-34 lata posiadających wyższe wykształcenie z 31% do co najmniej 40%,
- ograniczenie liczby Europejczyków żyjących poniżej krajowej granicy ubóstwa o 25% poprzez wydobycie z ubóstwa 20 mln osób.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich. Projekt „**Unia innowacji**” ma na celu poprawę warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, co powinno wzmocnić rolę łańcucha innowacji i zwiększyć poziom inwestycji w całej Unii. Z kolei projekt „**Młodzież w drodze**” służy poprawie wyników systemów kształcenia oraz podniesieniu atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej, a projekt „**Europejska agenda cyfrowa**” zakłada upowszechnienie szybkiego Internetu oraz umożliwienie gospodarstw domowym i przedsiębiorstwom czerpanie korzyści z jednolitego rynku cyfrowego.

Projekt „**Europa efektywnie korzystająca z zasobów**” ma na celu uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów poprzez zmniejszenie udziału emisji węgla w europejskiej gospodarce, większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, modernizację transportu i propagowanie efektywności energetycznej, natomiast projekt „**Polityka przemysłowa w erze globalizacji**” służy poprawie otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspieraniu rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurowania na rynkach światowych.

Celem projektu „**Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia**” jest modernizacja rynków pracy poprzez zwiększanie mobilności siły roboczej oraz rozwijanie kwalifikacji przez całe życie, co powinno podnieść współczynnik aktywności zawodowej i lepiej dopasować do siebie popyt i podaż na rynku pracy, a projekt „**Europejski program walki z ubóstwem**” zakłada zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

Oprócz regularnych sprawozdań, przewidzianych w ramach mechanizmów zarządzania Strategii Europa 2020, Komisja Europejska dokona w **2014 roku** przeglądu realizacji inicjatyw europejskiej platformy współpracy na rzecz walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, między innymi pod kątem dostosowania jej do nowych wieloletnich ram finansowych.

Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2014-2020

Wieloletnie Ramy Finansowe (WRF) na lata 2014-2020 określają priorytety Unii Europejskiej na najbliższe 7 lat, stanowiąc ramy zarówno polityczne, jak i budżetowe (odpowiadając na pytanie „w jakich obszarach UE powinna inwestować mniej lub więcej w przyszłość”).

Na wniosek Komisji Europejskiej objęto Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny oraz Fundusz Spójności wspólnymi ramami strategicznymi, które obejmują również Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejski Fundusz Morski i Rybacki. Na podstawie przyjętych założeń w okresie programowania 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny zapewni finansowanie działań strukturalnych na rzecz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w ramach czterech głównych obszarów inwestycji: zatrudnienia, edukacji, włączenia społecznego i usprawniania administracji publicznej. Natomiast Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji posłuży do finansowania pomocy na rzecz pracowników zwolnionych w następstwie poważnej zmiany strukturalnej oraz łagodzenia skutków, jakie dla rolników pociągają nowe umowy handlowe.

W dziedzinie wzrostu zatrudnienia i spójności wprowadzono nowy instrument, jakim jest zarządzany centralnie program „**Łącząc Europę**”, który ma na celu finansowanie priorytetowych przedsięwzięć infrastrukturalnych w dziedzinie energii, transportu oraz

technologii informacyjno-komunikacyjnych, których realizacja leży w interesie całej Unii Europejskiej.

Nowy program „**Zdrowie na rzecz wzrostu**” będzie ukierunkowany na działania o wyraźnej unijnej wartości dodanej, zgodnie z celami Strategii Europa 2020. Głównym celem programu jest współpraca z państwami członkowskimi UE w celu ochrony obywateli przed transgranicznymi zagrożeniami zdrowotnymi, osiągnięcia większej stabilności usług opieki zdrowotnej oraz poprawy stanu zdrowia społeczeństwa, przy jednoczesnym zachęcaniu do innowacji w dziedzinie ochrony zdrowia.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

W ramach kilkunastu obszarów życia społecznego wyznaczonych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej sformułowano następujące priorytety:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim,
- upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego,

- ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych,
- ograniczenie bezrobocia długookresowego,
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy – ALMP,
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego,
- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,
- powszechne ubezpieczenie zdrowotne,
- kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego,
- wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- dostęp do pracowników socjalnych,
- rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej,
- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną,
- realizacja NSIS przez samorządy terytorialne,
- dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W nowej perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny będzie współfinansował krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku. Program powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia. PO WER będzie również wspierać innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój jest ukierunkowany na następujące obszary:

- realizację działań skierowanych do młodych, bezrobotnych osób w wieku od 15. do 24. roku życia i poprawę ich sytuacji na rynku pracy w ramach **„Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”** i **„Gwarancji dla młodzieży”**,

- wdrożenie reform systemów i struktur w wybranych obszarach polityk publicznych, kluczowych z punktu widzenia Strategii Europa 2020 i krajowych programów reform,
- wspieranie jakości, skuteczności i otwartości szkolnictwa wyższego jako instrumentu budowy gospodarki opartej o wiedzę,
- poszukiwanie nietypowych, innowacyjnych, stosowanych w innych krajach metod rozwiązywania problemów społecznych,
- realizację programów w zakresie mobilności ponadnarodowej.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój wraz z 16 współfinansowanymi z Europejskiego Funduszu Społecznego regionalnymi programami operacyjnymi stanowi spójną całość, obejmującą interwencje w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji oraz dobrego rządzenia. Przy tym PO WER obejmuje 32% przyznanych Polsce środków Europejskiego Funduszu Społecznego, natomiast dla 16 regionalnych programach operacyjnych przeznaczono łącznie 68% tych środków.

2.2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku jest dokumentem, który określa cele polityki rozwoju prowadzonej w regionie, w tym polityki społecznej. W jej ramach sformułowano wizję rozwoju („Wielkopolska powinna być regionem zintegrowanym, konkurencyjnym”) i misję województwa („Skupienie wszystkich podmiotów publicznych działających na rzecz wzrostu konkurencyjności regionu i poprawy warunków życia mieszkańców. Uzyskanie efektu synergii poprzez stworzenie spójnej koncepcji wykorzystania środków publicznych”) oraz wyznaczono cel generalny („Poprawa jakości przestrzeni województwa, systemu edukacji, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej skutkująca wzrostem poziomu życia mieszkańców”), cele strategiczne, operacyjne i horyzontalne.

Założenia polityki społecznej ujęto w ramach celów strategicznych 3 i 4 oraz służących ich osiągnięciu celów operacyjnych.

Cel strategiczny 3. Wzrost kompetencji mieszkańców i promocja zatrudnienia.

- Ograniczanie barier w dostępie do edukacji.
- Poprawa jakości oraz wzrost różnorodności form kształcenia.

- Rozwój przedsiębiorczości i promocja samozatrudnienia.
- Poprawa organizacji rynku pracy.

Cel strategiczny 4. Wzrost spójności i bezpieczeństwa społecznego.

- Poprawa sytuacji demograficznej oraz stanu zdrowia mieszkańców.
- Poprawa warunków mieszkaniowych.
- Rozwój usług socjalnych.
- Wzrost bezpieczeństwa.
- Ograniczenie skali patologii oraz wykluczeń społecznych.
- Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego.
- Wzrost udziału sportu i rekreacji w życiu mieszkańców regionu.

Wielkopolski Regionalny Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 (WRPO 2014+)

Projekt Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 (WRPO 2014+) jest obecnie w fazie konsultacji. Dokument stanowi instrument polityki regionalnej województwa, a wyznaczonym celem głównym jest „poprawa konkurencyjności i spójności województwa”. Przewidywane w programie działania pozwolą na wniesienie wkładu województwa wielkopolskiego w realizację celu Strategii Europa 2020.

Działania zostały pogrupowane wokół osi priorytetowych, w przyporządkowanych im priorytetach inwestycyjnych, ukierunkowanych na realizację celów szczegółowych. Spośród nich zagadnień z zakresu polityki społecznej dotyczą następujące:

Oś priorytetowa 6. Rynek pracy

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników

Cel szczegółowy: Wzrost zatrudnienia osób bezrobotnych, poszukujących pracy i biernych zawodowo.

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw

Cel szczegółowy: Wzrost samozatrudnienia i przedsiębiorczości mieszkańców.

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę

Cel szczegółowy: Wzrost zatrudnienia osób wyłączonych z rynku pracy ze względu na brak możliwości godzenia życia zawodowego z prywatnym

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Aktywne i zdrowe starzenie się

Cel szczegółowy: Wydłużenie czasu aktywności zawodowej

Oś priorytetowa 7. Włączenie społeczne

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans aktywnego uczestnictwa i zwiększania szans na zatrudnienie

Cel szczegółowy: Wzrost aktywności społecznej i zawodowej osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym

Cel szczegółowy: Zwiększenie dostępności do dobrej jakości usług społecznych i zdrowotnych

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia

Cel szczegółowy: Wzrost zatrudnienia w podmiotach ekonomii społecznej oraz zwiększenie dostępności do dobrej jakości usług dla podmiotów ekonomii społecznej

Oś priorytetowa 8. Edukacja

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia

Cel szczegółowy: Zwiększenie dostępności do dobrej jakości edukacji przedszkolnej i szkolnej

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym i nieformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji

Cel szczegółowy: Wzrost udziału osób dorosłych w kształceniu ustawicznym

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami

Cel szczegółowy: Zwiększenie dostępności do dobrej jakości kształcenia i szkolenia zawodowego

Oś priorytetowa 9. Infrastruktura dla kapitału ludzkiego

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną

Cel szczegółowy: Poprawa stanu infrastruktury zdrowotnej i społecznej

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich

Cel szczegółowy: Rewitalizacja i restrukturyzacja obszarów problemowych

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej

Cel szczegółowy: Poprawa stanu infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej

[Powiatowy Program Opieki nad Dzieckiem i Rodziną na lata 2011-2017](#)

Spójny z [Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Leszczyńskim na lata 2010-2013](#) jest Powiatowy program opieki nad dzieckiem i rodziną, który wydłuża do roku 2017 czas realizacji zadań mających na celu wspieranie rodziny w jej funkcjach i formułuje nowe cele wynikające z bieżącej analizy potrzeb w tym zakresie. Są to m.in.:

1. Wzmocnienie systemu sprzyjającego rozwojowi dzieci, młodzieży i rodziny, w tym podejmowanie kompleksowych działań edukacyjnych, informacyjnych, interwencyjnych służących zapobieganiu problemom bądź rozwiązywaniu ich we wczesnym stadium.
2. Poprawa stanu funkcjonowania rodziny przez:
 - a) wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny,
 - b) wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych,
 - c) wspieranie rodziny w zakresie bezpieczeństwa socjalnego,

- d) objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną.
3. Poprawa sytuacji dziecka w środowisku szkolnym
- a) wzbogacanie oferty edukacyjnej,
 - b) wspieranie uczniów uzdolnionych.
4. Doskonalenie procesu wychowawczego przez:
- a) wzmacnianie systemu norm i wartości gwarantujących prawidłowy przebieg procesu wychowania,
 - b) ochronę dzieci i młodzieży przed marginalizacją i społecznym wykluczeniem,
 - c) zapobieganie niedostosowaniu społecznemu i przestępczości wśród dzieci i młodzieży.
5. Poprawa stanu zdrowia populacji, w szczególności poprzez rozwój sportu i rekreacji, w tym:
- a) tworzenie warunków służących aktywności ruchowej dzieci i młodzieży,
 - b) promocja form aktywnego spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież,
 - c) kompensacja deficytów zdrowotnych i świadczeń zdrowotnych,
 - d) wspieranie rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym.
6. Ochrona dziecka przed przemocą.

Strategia Rozwoju Gminy Świąciechowa na lata 2010-2019

Strategia rozwoju Gminy Świąciechowa jest dokumentem, który stanowi podstawę polityki rozwoju samorządu gminy na lata 2010-2019. Wytycza on następujące cele strategiczne:

1. Korzystne warunki życia mieszkańców.
2. Gmina rozwinięta gospodarczo.
3. Zadowolający poziom usług społecznych.

Działania odnoszące się do sfery społecznej ujęto głównie w programach: 3.2. Zdrowie, pomoc społeczna i bezpieczeństwo oraz 3.1. Oświata, kultura i sport. Są w nie wpisane projekty dotyczące rozwoju oświaty przedszkolnej, poprawy warunków nauczania w szkołach, budowy i modernizacji boisk przyszkolnych i sportowych, rozwoju profilaktyki zdrowotnej, likwidacji barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej.

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY

Święciechowa jest gminą wiejską, położoną w powiecie leszczyńskim, w południowej części Wielkopolski. Siedziba gminy znajduje się w odległości 6 km od Leszna i 80 km od Poznania. Gmina zajmuje powierzchnię 135 km².

Gmina Święciechowa jest jedną z siedmiu jednostek samorządu terytorialnego, wchodzących w skład powiatu leszczyńskiego. Gminę tworzą następujące sołectwa: [Długie Nowe](#), [Długie Stare](#), [Gołanice](#), [Henrykowo](#), [Krzycko Małe](#), [Lasocice](#), [Niechlód](#), [Piotrowice](#), [Przybyszewo](#), [Strzyżewice](#), [Święciechowa](#), [Trzebiny](#).

2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Gmina Święciechowa posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną. Szczegółowe dane na temat sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej i drogowej w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Infrastruktura techniczna w gminie w 2013 roku

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	71,14
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	100%
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	49,57
liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	5.461
liczba oczyszczalni ścieków	2
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków	5.461
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w km)	17.3
liczba rodzin korzystających z sieci gazowej	249
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	107,7
^{w tym} długość dróg gminnych (w km)	42

Dane Urzędu Gminy w Święciechowie.

W uzupełnieniu danych dotyczących infrastruktury technicznej warto przedstawić informacje na temat najważniejszych inwestycji, jakie zrealizowano w gminie w latach 2010-2013. Były to m.in.:

- budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Przybyszewie,
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Lasocicach,
- budowa sieci wodociągowej w Długiem Starem rejon ul. Nowej,
- budowa kanalizacji – rurociągu tłoczego z Święciechowy do Gołanic,
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Ogrodach,
- budowa boiska „Orlik” w Święciechowie,
- przebudowa drogi ul. Rzemieśniczej i Strzeleckiej w Święciechowie wraz z odwodnieniem,
- przebudowa dróg: ul. Generała Stefana grota Roweckiego i Franciszka Zubrzyckiego w Święciechowie
- budowa drogi ul Osiedlowej w Przybyszewie
- przebudowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych na terenie gminy
- budowa i przebudowa chodników na terenie gminy
- budowa oświetlenia ulicznego na terenie gminy
- rozbudowa z przebudową sali wiejskiej w Święciechowie,
- remont sal wiejskich na terenie gminy
- zagospodarowanie przestrzeni publicznej – Rynek,
- budowa sieci wodociągowej w Lasocicach ul. Kolejowa,
- budowa sieci wodociągowej w Święciechowie rejon ul. Rzemieśniczej, ul. Lipowej, ul. Akacyjowej,
- budowa sieci wodociągowej w Krzycku Małym,
- budowa sieci wodociągowej w Przybyszewie ul. Graniczna,
- przebudowa sieci wodociągowej w Święciechowie ul. Leszczyńska,
- rozbudowa sieci wodociągowej w rejonie Rowu Krzyckiego w miejscowości Trzebiny,
- poprawa szkolnej bazy oświatowej
- zagospodarowanie plaży Gołanicach
- utworzenie i uzupełnienie placów zabaw na terenie gminy

3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Przez gminę Świąciechowa przebiega droga krajowa nr 12 Głógów – Leszno – Kalisz i droga wojewódzka nr 323 Leszno – Góra oraz dwie linie kolejowe: Leszno – Głógów i Leszno – Zbąszyń. Linia Leszno – Głógów jest dwutorowa, a na terenie gminy zlokalizowana jest stacja kolejowa osobowa i towarowa wraz z bocznicą w Lasocicach. Natomiast linia Leszno – Zbąszyń jest jednotorowa i nieistotna dla gminy, a w planach PKP przeznaczona do likwidacji.

Układ tych szlaków komunikacyjnych zapewnia mieszkańcom gminy dogodne połączenia drogowe z ważniejszymi ośrodkami miejskimi w okolicy, w tym głównie z miastem powiatowym Lesznom i stolicą regionu Poznaniem. Sieć dróg powiatowych przebiegających przez teren gminy zapewnia połączenia z sąsiednimi gminami oraz służy komunikacji wewnątrz gminy.

Układ komunikacyjny uzupełnia sieć dróg gminnych (o bardzo zróżnicowanej jakości) umożliwiających dojazd do każdej miejscowości.

Dobre połączenia komunikacyjne w gminie mają mieszkańcy Świąciechowy, Strzyżewic, Lasocic, Henrykowa i Długiego Starego, jednak mieszkańcy trzech ostatnich miejscowości nie mają bezpośredniego połączenia z ośrodkiem zdrowia i Urzędem Gminy (muszą dojeżdżać przez Leszno). Z trudnościami komunikacyjnymi zmagają się natomiast mieszkańcy miejscowości Trzebiny, Ogrody, Przybyszewo i Niechłód. Usługi komunikacyjne w gminie świadczą PKS oraz MZK z Leszna.

Usługi pocztowe w gminie zapewnia Urząd Pocztowy w Lesznie i jego filie w Świąciechowie oraz w Krzycku Małym.

4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Z końcem 2013 roku gmina Świąciechowa liczyła 7.661 mieszkańców, w tym 3.868 kobiety, które stanowiły 50,49 % ogółu ludności (na 100 mężczyzn przypadało 102 kobiety). Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 57 osób na km².

Struktura wiekowa mieszkańców gminy ulegała zmianom. W latach 2011-2013 miały miejsce wahania liczby dzieci i młodzieży, wzrosła liczba osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1611	1.606	1.620
liczba osób w wieku produkcyjnym	4908	4.931	4.963
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	986	1012	1.078
ogółem	7505	7549	7.661

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Wpływ na sytuację demograficzną w gminie miały m.in. takie czynniki, jak kształtowany przez liczbę urodzeń żywych i zgonów przyrost naturalny oraz migracja, odbywająca się w ruchu wewnętrznym. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba urodzeń żywych	81	98	75
liczba zgonów	78	65	59
przyrost naturalny	3	33	16

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
saldo migracji w ruchu wewnętrznym	47	15	60
saldo migracji w ruchu zagranicznym	0	0	0
saldo migracji ogółem	47	15	60

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Na przełomie trzech lat można zauważyć wahania w liczbie urodzeń dzieci żywych (z 81 w 2011 r. przez 98 w 2012 r. na 75 w 2013 r.), pomimo wzrostu liczby osób w wieku produkcyjnym (z 4908 w 2011 r., przez 4931 w 2012 r., do 4963 w 2013 r.). Mniejsza liczba zgonów w 2013 r. w porównaniu do lat 2011 i 2012 współdecydowała o malejącym przyroście naturalnym.

Na powyższe dane ma wpływ dodatnie saldo w ruchu migracyjnym, w 2013 r. odnotowano duży wzrost w porównaniu do lat poprzednich (47 w 2011 r., 15 w 2012 r., 60 w 2013 r.) .

Biorąc pod uwagę powyższe dane i próbując dokonać prognozy ludności gminy na najbliższe lata, należy zwrócić uwagę na dwie istotne, wcześniej odnotowane, kwestie.

Pierwsza z nich – dotyczy zmniejszającej się w gminie liczby urodzeń. Druga natomiast – odnosi się do systematycznego wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym i starszych. W przyszłości ta ostatnia grupa będzie zasilana przez osoby znajdujące się obecnie w wieku produkcyjnym, które zakończą aktywność zawodową.

Powyższe tendencje demograficzne będą wymagały w większym zakresie niż dotychczas dostosowania usług społecznych do potrzeb zarówno dzieci i młodzieży, jak i seniorów. W przypadku tych pierwszych konieczne będzie zapewnienie im odpowiedniego dostępu do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji, tym drugim trzeba będzie natomiast udzielić stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

5. SYTUACJA GOSPODARCZA

Wiejski charakter gminy Świąciechowa determinuje jej gospodarkę. Gmina jest przede wszystkim rolnicza. Użytki rolne zajmują 8.131 ha, tj. 60,2% powierzchni gminy. W strukturze użytków rolnych przeważają grunty orne – 6.410 ha. Ziemię tę użytkują rolnicy indywidualni, Przedsiębiorstwo Rolne Długie Stare Sp. z o.o. oraz Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna. Rolnicy uprawiają zboże paszowe i hodują trzodę chlewną. Wiejski charakter gminy przesądza też o tym, że działalność prowadzą zakłady związane z rolnictwem lub działające na rzecz rolnictwa. Są to m. in. hurtownie pasz, punkty sprzedaży urządzeń i maszyn rolniczych, ferma drobiu, ubojnie zwierząt, zakłady przetwórstwa mięsnego oraz gorzelnie.

Tabela 5. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki w 2013 roku

powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)		8.125
w tym:	grunty orne (w ha)	6.405
	sady (w ha)	85
	łąki i pastwiska (w ha)	1.391
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)		4.603
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków (w ha)		766

Dane Urzędu Gminy w Świąciechowie.

W latach 2011-2013 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie systematycznie zwiększała się. Działały one głównie w takich sekcjach, jak: handel i naprawy

(165 podmiotów), budownictwo (131), przetwórstwo przemysłowe (94), rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (62), transport i gospodarka magazynowa (40). Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych w gminie przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 6. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba podmiotów w sektorze publicznym	18	18	18
liczba podmiotów w sektorze prywatnym	727	740	771
liczba podmiotów ogółem	745	758	789

Dane Urzędu Gminy w Świąciechowie.

Tabela 7. Najliczniejsze grupy podmiotów gospodarczych w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) z końcem 2013 roku

sekcja	liczba podmiotów
rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	62
przetwórstwo przemysłowe	94
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	3
budownictwo	131
handel i naprawa pojazdów	165
hotele i restauracje	18
informacja i komunikacja	5
transport i gospodarka magazynowa	40
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	17
obsługa nieruchomości	5
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	28
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	18
administracja publiczna i obrona narodowa	10
edukacja	16
ochrona zdrowia i pomoc społeczna	28
kultura, rozrywka i rekreacja	15
działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	41

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Należy dodać, iż gmina posiada ok. 10 ha terenów przeznaczonych na aktywizację gospodarczą, w tym na przemysł, rzemiosło, składy budowlane, handel hurtowy i usługi uciążliwe. Teren usytuowany jest przy trasie Leszno – Świąciechowa. Działki są uzbrojone w sieć wodociagową, kanalizacyjną, energetyczną i gazową.

6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY

Problemy na rynku pracy, objawiające się niedostateczną liczbą miejsc pracy, prowadzą do obniżenia standardu życia ludności. Długotrwałe pozostawanie bez zatrudnienia ogranicza szanse na podjęcie pracy, przyczynia się do ubożenia ludności, a nawet prowadzi do wykluczenia społecznego.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Lesznie, w latach 2011-2013 liczba osób bezrobotnych w gminie Świąciechowa ulegała zmianom od 269 na koniec 2011 roku, poprzez 291 osób na koniec roku następnego, do 277 osób na koniec roku 2013. Wśród pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety, których liczba na koniec kolejnych lat wyniosła: 177, 173 i 168. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Bezrobotni w gminie według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba bezrobotnych w gminie	269	291	277
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	5,5%	5,9%	6,05%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	177	173	168
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	65,8%	59,5%	60,65%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Lesznie.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2011-2013 w powiecie leszczyńskim, województwie wielkopolskim i w kraju.

Tabela 9. Stopa bezrobocia w powiecie, w województwie i w kraju w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
stopa bezrobocia w powiecie leszczyńskim	8,8%	9,3%	8,5%
stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim	9,1%	9,9%	9,6%
stopa bezrobocia w kraju	12,5%	13,4%	13,4%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2011-2013 powiat leszczyński charakteryzował się niższą, w stosunku do województwa wielkopolskiego i kraju, stopą bezrobocia.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w gminie ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu

pracy i wykształcenia, a także rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2013 roku przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 10. Bezrobotni w gminie na koniec 2013 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

		liczba bezrobotnych		udział kobiet (%)			Liczba bezrobotnych		Udział kobiet (%)
		ogółem	kobiety				ogółem	kobiety	
wi ek	18 – 24 lata	79	46	58,2	s t a ż p r a c y	bez stażu	34	25	73,5
	25 – 34 lata	80	60	75,0		do 1 roku	41	29	70,7
	35 – 44 lata	38	24	63,2		1 – 5 lat	67	42	62,7
	45 – 54 lata	50	24	48,0		5 – 10 lat	32	23	71,9
	55 – 59 lata	26	14	58,3		10 – 20 lat	55	27	49,1
	60 – 64 lata	4	-	-		20 – 30 lat	35	17	48,6
		liczba bezrobotnych		udział kobiet (%)			Liczba bezrobotnych		Udział kobiet (%)
		ogółem	kobiety		ogółem	kobiety			
cz as po zo st a w an ia be z pr	do 1 miesiąca	33	19	57,6	w y k s z t a ł c e n i	wyższe	29	26	89,7
	1 – 3 miesiące	59	31	52,5		policealne i śr. zawodowe	61	40	65,6
	3 – 6 miesięcy	63	36	57,1		średnie ogólnokształcące	21	17	81
	6 – 12 miesięcy	48	32	66,7		zasadnicze zawodowe	95	44	46,3
	12 – 24 miesiące	46	30	65,2		gimnazjalne i niższe	71	41	57,7
	pow. 24 miesięcy	28	20	71,4					

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Lesznie.

Na koniec 2013 roku wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby młode w wieku 18-34 lata, często bez doświadczenia zawodowego (łącznie 159 osób), osoby pozostające bez zatrudnienia od 1 do 3 miesięcy oraz od 3 do 6 miesięcy (w sumie 122 osoby), osoby ze stażem pracy od roku do 5 lat (67 osób) i ze stażem 10-20 lat (55 osób), a także osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (95 osób) oraz gimnazjalnym i niższym (71 osób).

Liczne grupy wśród będących bez zatrudnienia stanowiły również osoby w wieku 45-54 lata (50 osób) i 35-44 lata (38 osoby), osoby pozostające bez pracy od 6 do 12 miesięcy

(48 osób), osoby ze stażem pracy od 5 do 10 lat (32 osoby) i bez stażu pracy (34 osoby) oraz osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (61 osób).

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób w wieku 25-34 lata (75%) i 35-44 lata (63,2%), osób pozostających bez pracy długotrwale, powyżej 24 miesięcy (71,4%), osób bez stażu pracy (73,5%) i ze stażem pracy od 5 do 10 lat (71,9%) i do roku pracy (70,7%) oraz, co budzi niepokój, osób z wykształceniem wyższym (89,7%) i średnim ogólnokształcących (81,0%).

Tabela 11. Bezrobotni w gminie na koniec 2013 roku według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy	liczba bezrobotnych	liczba ofert pracy
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6	0
przetwórstwo przemysłowe	76	0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2	0
budownictwo	26	1
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	45	0
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	10	0
transport i gospodarka magazynowa	5	0
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3	0
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0	0
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1	0
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	15	0
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2	0
edukacja	8	0
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3	0
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0	0
pozostała działalność usługowa	7	0

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Lesznie.

Na koniec 2013 roku wśród bezrobotnych w gminie dominowały osoby, dla których ostatnimi miejscami pracy były podmioty gospodarcze prowadzące działalność w takich działach, jak: przetwórstwo przemysłowe (76 osób), handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (45 osób), budownictwo (26 osób) i działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (15 osób). Liczba

dostępnych na koniec 2013 roku ofert pracy dla bezrobotnych z gminy była bardzo mała (łącznie 1 oferta), tj. w budownictwie (1 oferta).

Z powyższych danych wynika, że programami aktywizującymi bezrobotnych z gminy należy objąć przede wszystkim osoby z krótkim stażem pracy lub bez stażu pracy, którym powinno się zapewnić możliwość poszerzenia doświadczenia zawodowego lub podjęcia pierwszej pracy. Nie należy również zapominać o osobach mających za sobą kilkanaście lat pracy, którym powinno się zapewnić możliwość przekwalifikowania, aby wzmocnić ich konkurencyjność na rynku pracy. W szczególności dotyczy to tych, którzy przed zwolnieniem z pracy byli zatrudnieni w przetwórstwie przemysłowym, handlu hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych, włączając motocykle, budownictwie oraz pozostałych usługach.

Ze względu na to, że problem bezrobocia w gminie w największym stopniu osiągał osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym, warto nadal zachęcać młodzież do zdobywania wykształcenia, natomiast w przypadku osób pozostających na rynku pracy bez zatrudnienia, szczególny nacisk należy położyć na doksztalcenie oraz podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych.

7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności determinują w znacznym stopniu jakość jej bytowania. Niejednokrotnie określają również granice możliwości realizowania własnych aspiracji życiowych.

W latach 2011-2013 w zasobach mieszkaniowych gminy Świąciechowa było stale 39 mieszkań, tym samym na stałym poziomie utrzymywała się powierzchnia użytkowa mieszkań i wynosiła 1.541 m² oraz przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (39 m²). Natomiast w 2013 roku zmniejszyła się liczba mieszkań do 38,. Zmniejszyła się również przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę: z 13,2 w roku 2011 do 12,6 w 2012 roku, natomiast w 2013 roku zwiększyła się do 13,76. W latach 2011-2012 nie oddano do użytku ani jednego nowego mieszkania. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013r.
liczba mieszkań komunalnych	39	39	38
powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	1.541	1.541	1486
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	39	39	39
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (w m ²)	13,2	12,6	13,76
liczba nowych mieszkań oddanych do użytkowania	0	0	0
liczba nowych budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania	0	1	0

Dane Urzędu Gminy w Świąciechowie.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczona przez gminę, a realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013r.
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	36	15	12
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	211	147	106
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	32.265	24.345	24.951

Dane Urzędu Gminy oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świąciechowie.

W latach 2011-2013 liczba rodzin w gminie, którym decyzją administracyjną przyznano dodatek mieszkaniowy, spadała (z 36 w 2011 roku, przez 15 w 2012 roku, do 12 w 2013 roku). Zmniejszyła się również liczba przyznanych dodatków (z 211 w 2011 r., przez 147 w 2012 r., do 106 w 2013 roku) i tym samym wysokość kwot przeznaczonych na ten cel (z 32.265 zł w 2011 r., przez 24.345 zł w 2012 r. do 24.951 zł do 2013 r.).

8. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Wiąże się ze zmianami demograficznymi i ruchliwością społeczną, z recesją gospodarczą, bezrobociem, ubóstwem, kryzysem polityki mieszkaniowej i wzrostem cen mieszkań oraz dysfunkcjonalnością instytucji opiekuńczo-resocjalizacyjnych i karnych zaniedbujących obowiązek opieki następczej.

Do głównych przyczyn bezdomności o charakterze społecznym i patologicznym należą: likwidacja państwowych zakładów pracy, a wraz z nimi hoteli robotniczych, brak miejsc w szpitalach, zakładach opiekuńczych, domach pomocy społecznej, brak opieki nad wychowankami domów dziecka kończącymi 18 lat, brak ośrodków dla nosicieli wirusa HIV, zaległości w opłatach czynszowych prowadzące do eksmisji, a także alkoholizm, przestępczość, odrzucenie lub brak opieki ze strony najbliższych, rozwód lub trwały rozpad innych więzi formalnych lub nieformalnych, prostytucja kobiet, przemoc w rodzinie oraz świadomy wybór innego sposobu życia i odrzucenie powszechnie uznawanego systemu wartości. Osobami bezdomnymi, obok tych, którzy są nimi z wyboru, najczęściej stają się ludzie w starszym wieku, matki z nieletnimi dziećmi, rodziny pełne nieposiadające środków finansowych na opłacenie mieszkania oraz osoby, które opuściły zakłady karne.

Bezdomność w gminie Świąciechowa jest jedynie zjawiskiem, nie urasta do rangi problemu społecznego. Przez większą część roku ma charakter jednostkowy, ulegając nasileniu w okresie zimowym, i dotyczy głównie mężczyzn z problemem alkoholowym. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z gminy świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świąciechowie. Przybiera ona głównie formę wsparcia rzeczowego (odzież, posiłek, leki) oraz schronienia. W latach 2011-2013 liczba rodzin i osób objętych wsparciem z powodu bezdomności była niewielka i ulegała nieznacznym wahaniom (liczba rodzin: z 4 w 2011 r., poprzez 3 w 2012r., do 5 w 2013r., liczba osób w rodzinach z 4 w 2011 r., poprzez 3 w 2012 r., do 6 w 2013 r.).

9. EDUKACJA

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od dzieciństwa jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym

samym poziomie konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego. Głównym problemem edukacji jest nierówny do niej dostęp przez całe życie, efektem czego są zróżnicowane szanse życiowe poszczególnych grup ludności, np. młodzieży mieszkającej na wsi i w mieście, dziewcząt i chłopców, dorosłych bez wykształcenia i z wykształceniem.

W roku szkolnym 2013/2014 w gminie Świąciechowa funkcjonowały 4 placówki oświatowo-wychowawcze, w tym 1 przedszkole z 4 oddziałami zamiejscowymi, 3 zespoły szkół (3 szkoły podstawowe, 3 szkoły gimnazjalne). Dane szczegółowe na temat ww. placówek, a także liczby dzieci i uczniów do nich uczęszczających oraz nauczycieli w nich pracujących przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2013/2014

nazwa i adres placówki	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
Przedszkole Samorządowe, ul. Kościelna 4, 64-115 Świąciechowa, z oddziałami: w Długiem Starem, w Lasocicach, w Niechłodzie i w Gołanicach	253	17
Zespół Szkół Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Świąciechowie,	398 w szkołach podstawowych; 167 w gimnazjach	74
Zespół Szkół Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Lasocicach, Lasocice, ul. Szkolna 13, 64-100 Leszno		
Zespół Szkół Szkoła Podstawowa i Gimnazjum - Długie Stare, Długie Stare, ul. Leszczyńska 1, 64-100 Leszno		

Dane Urzędu Gminy w Świąciechowie.

10. KULTURA

Korzystanie z dóbr kultury wpływa na jakość życia ludności i świadczy o poziomie rozwoju społecznego. Główną rolę w animacji kultury odgrywa Samorządowy Ośrodek Kultury, który organizuje turnieje, konkursy oraz zajęcia hobbystyczne dla dzieci i młodzieży. Imprezy kulturalne i inne związane z uroczystościami rodzinnymi mogą również odbywać się w salach wiejskich, którymi dysponują wszystkie sołectwa.

W gminie Świąciechowa odbywa się wiele imprez, wśród których wyróżniają się Powiatowy Przegląd Zespołów Śpiewaczych, [Rejonowe Zawody Sikawek Konnych](#) oraz [Gminny Rajd Rowerowy](#).

W gminie propaguje się również muzykę. Przy Samorządowym Ośrodku Kultury w Świąciechowie działają cztery zespoły śpiewacze oraz zespół pieśni i tańca. Stanowią

one ofertę dla mieszkańców i uświetniają uroczystości i imprezy gminne. Zespół Pieśni i Tańca „Marynia” gromadzi w swoich szeregach dzieci i młodzież, które rozwijają swój talent i zamiłowanie do tańca i śpiewu w 8 grupach wiekowych. Obecnie w zespole jest 130 tancerzy w wieku od 6 do 27 lat. Nadrzędnym celem zespołu jest promowanie kultury ludowej, pięknych polskich tańców, przyśpiewek i strojów ludowych. Zespół prezentuje polskie tańce narodowe oraz tańce, melodie i przyśpiewki szamotulskie, śląskie, lubelskie i rzeszowsko-przeworskie. Oprócz programu ludowego zespół może zaprezentować układy polek country, układy taneczne do melodii z lat 60-tych, układy tańca z pomponami, tańce dyskotekowe, nowoczesne, inscenizacje taneczne, układy broadway oraz tańce widowiskowo-sceniczne. Natomiast Zespół Śpiewaczy „Wiola”, Zespół Śpiewaczy „Cecylia” oraz [Zespół Śpiewaczy „Razem Raźniej”](#) w swoim repertuarze posiadają piosenki biesiadne, ludowe, okolicznościowe, patriotyczne oraz religijne. Jest też Zespół Pieśni Dawnej „Karolinki”, który śpiewa stare i nowe piosenki. Działa przy Klubie Złotej Jesieni w Gołanicach.

Warto dodać, iż w Świąciechowie wydawany jest miesięcznik samorządowy pt. „Kurier Świąciechowski”.

Dane szczegółowe na temat funkcjonujących w gminie placówek kulturalnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Placówki kulturalne w gminie w 2013 roku

nazwa i adres placówki	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
Samorządowy Ośrodek Kultury, ul. Śmigielska 1a, 64-115 Świąciechowa	237	4
Biblioteka Gminna, ul. Ułańska 34, 64-115 Świąciechowa	670	4

Dane Samorządowego Ośrodka Kultury w Świąciechowie.

11. SPORT I REKREACJA

Propagowany w dzisiejszych czasach zdrowy styl życia obejmuje m.in. właściwe odżywianie, aktywny wypoczynek oraz uprawianie różnorodnych dyscyplin sportowych. Sport wpływa bowiem nie tylko na kondycję zdrowotną człowieka, ale również jego cechy charakteru, postawę, relacje z innymi ludźmi, umiejętność współpracy i asertywność.

Uprawianiu sportu i rozwojowi kultury fizycznej sprzyja dobra infrastruktura sportowa. W gminie Świąciechowa składa się na nią 7 obiektów, w tym funkcjonująca przy Zespole Szkół w Świąciechowie sala gimnastyczna, dwa boiska „Orlik” (w Świąciechowie

i Lasocicach) oraz boiska sportowe w Świąciechowie, w Strzyżewicach, w Gołanicach i w Długim Starem.

W gminie funkcjonują także kluby sportowe: [Klub Sportowy „Kormoran” Świąciechowa](#), [Ludowy Klub Sportowy „Błękitni” Niechłód](#), [Klub Sportowy „Iskra” Długie Stare](#), Uczniowski Klub Sportowy Dragon Długie Stare, Jeździecki Klub Sportowy w Przybyszewie i Jeździecki Klub Sportowy HBC w Lasocicach.

Przy Samorządowym Ośrodku Kultury w Świąciechowie działa również Klub Żołnierzy Rezerwy Ligi Obrony Kraju, którego celem jest popularyzacja sportu strzeleckiego.

12. TURYSTYKA

Mimo że gmina Świąciechowa nie ma charakteru typowo turystycznego, posiada w swojej ofercie różne formy wypoczynku. Do walorów turystycznych gminy należą urokliwe krajobrazy z lasami i jeziorem, ciekawe zabytki, ciągle żywe tradycje i obrzędy ludowe.

Są tu atrakcyjne miejsca dla wędkarzy, zbierających jagody i grzyby oraz gości lubiących spacerować. Dobra sieć dróg i ścieżek leśnych stanowi bazę do uprawiania turystyki rowerowej i konnej. Nad Jeziorem Krzyckim w Gołanicach jest kąpielisko strzeżone oraz tereny plażowe. W planach gminy znajduje się rozbudowa ścieżek rowerowych.

W gminie znajduje się także 5 obiektów zakwaterowania zbiorowego, które dysponują 176 miejscami noclegowymi. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Obiekty zakwaterowania noclegowego w gminie w 2013 roku

nazwa obiektu	adres obiektu
Hotel „Ach to Tu”	ul. Balonowa26, Strzyżewice, 64-100 Leszno
Hotel w Pałacu w Przybyszewie	ul. Wiejska12, Przybyszewo, 64-100 Leszno
Pensjonat-Restauracja „Scarabeus”	ul. Strzelecka 1a, 64-115 Świąciechowa
Gospodarstwo agroturystyczne „U Donaty”	ul. Jesienna 21 Długie Stare, 64-100 Leszno
Gospodarstwo agroturystyczne w Strzyżewicach	ul. Lotnicza 15 Strzyżewice, 64-100 leszno

Dane Urzędu Gminy w Świąciechowie.

W święciechowskiej Izbie Regionalnej, znajdującej się w odrestaurowanym wiatraku z 1878 roku, zgromadzono przedmioty codziennego użytku w gospodarstwie domowym z początku ubiegłego stulecia.

W Trzebinach turysta może zwiedzić pałac z XVII wieku, a w nim ekspozycję archeologiczną. Pałac jest otoczony parkiem krajobrazowym z licznymi okazami dendrologicznymi. Rozległy park z ciekawymi okazami starodrzewu znajduje się także w Gołanicach, a w nim dwór z początku XIX wieku. Natomiast z końca XIX wieku pochodzi pałac w Przybyszewie.

Do atrakcji turystycznych zaliczyć należy stare kościoły, kapliczki i figurki, wiele mówiące o dawnej kulturze duchowej i materialnej regionu. Atrakcją turystyczną dla zwiedzających będzie zapewne znajdująca się na terenie Strzyżewic i Leszna Centralna Szkoła Szybowcowa AP, gdzie odbywają się zawody szybowcowe, balonowe, modeli latających.

13. SYTUACJA DZIECKA

Dziecko wymaga szczególnej opieki i troski. Działalność na jego rzecz powinna polegać przede wszystkim na ochronie jego praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz na asekurowaniu go w obliczu zagrożeń.

Analiza sytuacji dziecka w gminie Święciechowa została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych. Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informację na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych.

Do analizy przedłożono 3 ankiety – wypełnione przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów – z następujących placówek oświatowych:

- Zespół Szkół Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Święciechowie (liczba uczniów: 336),
- Zespół Szkół Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Lasocicach (liczba uczniów: 118),
- Zespół Szkół Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Długim Starem (liczba uczniów: 106).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, że wszystkie placówki zatrudniają pedagoga (wszystkie szkoły), psychologa (wszystkie szkoły), logopedę (wszystkie szkoły), pielęgniarkę (brak w ZS w Lasocicach). Żadna ze szkół nie zatrudnia doradcy zawodowego. Wszystkie zespoły szkół w gminie prowadzą dożywianie uczniów (łącznie objętych bezpłatnymi posiłkami jest 44 uczniów). Dzieci nie mają trudności z dojazdem do szkoły. Wszystkie placówki zapewniają uczniom dostęp do Internetu, tylko 1 umożliwia korzystanie z sali gimnastycznej (ZS w Świąciechowie), a żadna ze szkół nie prowadzi klas integracyjnych. Wszystkie szkoły w gminie oferują dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać różnorodnych tematycznie kół zainteresowań (m.in. koła historyczne, matematyczne, przyrodnicze, chór szkolny, instrumentalne, taneczne, modelarstwo) oraz zajęć rekreacyjno-sportowych. Jednocześnie placówki prowadzą zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich są zajęcia wyrównawcze (wszystkie szkoły), korekcyjno-kompensacyjne (wszystkie szkoły), logopedyczne (wszystkie szkoły), psychoterapeutyczne (brak w ZS w Lasocicach), socjoterapeutyczne (brak w ZS w Lasocicach) oraz spotkania indywidualne z psychologiem (wszystkie szkoły).

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Ankietowani identyfikowali problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, w dwojaki sposób, tj. odpowiadając na pytanie o charakterze otwartym oraz wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych obejmujący 14 zmiennych. Określając problemy w odpowiedzi na pytanie otwarte, badani wskazywali głównie na dysfunkcje występujące w domu, odnoszące się do bezradności opiekuńczo-wychowawczej rodziców, nadużywania alkoholu przez nich w obecności dzieci. Pedagodzy zwracali również uwagę na zjawisko ubożenia rodzin. Powodowane jest ono m.in. bezrobociem, które – na skutek wyjazdu jednego z rodziców w poszukiwaniu pracy za granicę – generuje problem eurosieroctwa. Ankietowani podkreślali także występowanie w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej problemów agresji i przemocy. Wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych, ankietowani stwierdzali ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów społecznych zawierają poniższe tabele.

Tabela 17. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjalnych

cechy patologii społecznej	obecność poszczególnych cech	
	Występuje (liczba ujawnionych przypadków)	nie występuje (liczba ankietowanych szkół)
sięganie po alkohol	X (3)	X (2)
sięganie po narkotyki	X (1)	X (2)
palenie papierosów	X (6)	X (1)
ucieczki z domu	-	X (3)
kradzieże	-	X (3)
agresja i przemoc, w tym: poniżanie, zastraszanie, znęcanie się, bicie, wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów	X (7)	X (2)
autoagresja	X (1)	X (2)
przestępczość ujawniona	X (2)	X (1)
niszczenie mienia szkolnego	X (1)	X (2)
udział w grupach negatywnych	X (2)	X (2)
problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego	X (9)	-
przemoc w rodzinie	X (3)	X (1)
zaniedbanie przez dom	X (22)	-
wykorzystywanie seksualne	-	X (3)

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Do problemów najczęściej występujących w szkole i w domu rodzinnym dzieci i młodzieży ankietowani zaliczyli: zaniedbanie przez dom oraz problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego, stosowanie agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, przemoc w rodzinie, nadużywanie używek w rodzinach i sięganie przez uczniów po papierosy i alkohol.

Badania i działania profilaktyczne i naprawcze konieczne do przeprowadzenia

Wskazując badania konieczne do przeprowadzenia wśród dzieci, młodzieży i ich rodziców, jedna ze szkół stwierdziła, iż należy dokładnie zdiagnozować sposoby spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, dostępność alkoholu, nikotyny i środków odurzających na terenie gminy oraz jakość czasu spędzanego przez rodziców z dzieckiem. Pozostałe dwie szkoły nie wskazały obszarów badań służących pomocy dzieciom i ich rodzinom, jednocześnie w badaniach ankietowych jedna ze szkół umieściła informację, że nie dysponuje danymi na temat problemów występujących w domach uczniów. Określając działania profilaktyczne i naprawcze, które należałoby przeprowadzić w szkołach, badani wskazywali głównie na potrzebę organizowania zajęć, warsztatów ze specjalistami dla dzieci i rodziców,

wspomagania wychowawczej funkcji rodziny i rozbudzania aspiracji uczniów. Zwracali także uwagę na konieczność prowadzenia systematycznej profilaktyki w zakresie uzależnień oraz mającej na celu przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym i odrzucaniu jednostek przez grupę. Pedagodzy podkreślali również znaczenie propagowania zdrowego odżywiania.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

Przedstawiciele wszystkich ankietowanych placówek uznali współpracę z rodzicami uczniów za zadowalającą. W jej ramach odbywają się konsultacje indywidualne, rozmowy telefoniczne, zebrania, pogadanki tematyczne, poradnictwo, wspólne akcje szkolne, współorganizacja działań profilaktycznych, udział w imprezach, koncertach i uroczystościach szkolnych. Prowadzona jest też pedagogizacja rodziców.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny

Podobnie jak w przypadku oceny współpracy szkół z rodzicami, przedstawiciele wszystkich badanych placówek stwierdzili, że współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny jest zadowalająca. Do podmiotów tych zaliczyli: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego, Policję, Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną, Urząd Gminy, Związek Młodzieży Wiejskiej, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Centrum Aktywności Twórczej Samorządowego Ośrodka Kultury, Gminną Bibliotekę, Zakłady Opieki Zdrowotnej, Ośrodek Planowania Kariery, Parafie, Związek Chórów i Orkiestr, Schronisko dla zwierząt, Liga Ochrony Przyrody, Zakład Rolny Długie Stare.

Potrzeby dzieci i młodzieży

Wskazując najpilniejsze potrzeby dzieci i młodzieży, pedagodzy zwrócili uwagę na konieczność zapewnienia im szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, w tym zajęć sportowych i kulturalnych. Postulat ten dotyczył głównie rozbudowy bazy sportowo-rekreacyjnej przy szkołach oraz budowy sali gimnastycznej w Długim Starem. Wśród innych potrzeb dzieci i młodzieży ankietowani wskazali konieczność zwiększenia wsparcia i opieki rodzicielskiej oraz dofinansowania zakupu podręczników szkolnych.

Możliwości przyczynienia się szkół do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży

Zastanawiając się nad tym, w jaki sposób szkoła może się przyczynić do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w gminie, pedagodzy wskazywali przede wszystkim na potrzebę wczesnego rozpoznawania i wykrywania problemów, dalszy wgląd w sytuację rodzinną i społeczną dzieci, szybkie reagowanie na niepokojące zjawiska, kontynuację podejmowanych działań profilaktycznych dla dzieci i ich rodziców, aktywizację rodziców w zakresie współpracy ze szkołą. Zwracali także uwagę na uatrakcyjnianie oferty edukacyjnej. Wszyscy ankietowani podkreślali również wagę i korzyści płynące ze współpracy szkoły z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny w gminie.

14. OCHRONA ZDROWIA

Styl życia i zachowania zdrowotne wpływają w największym stopniu na stan zdrowia ludności. Do czynników zagrażających zdrowiu należą przede wszystkim: mała aktywność fizyczna, nieprawidłowości w sposobie żywienia, palenie tytoniu, nadmierne spożycie alkoholu, używanie narkotyków, zły stan środowiska naturalnego, niewłaściwe warunki bezpieczeństwa pracy, wypadki drogowe oraz brak powszechnej profilaktyki.

W gminie Święciechowa świadczenia zdrowotne realizują 3 niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, są prowadzone 4 prywatne praktyki lekarskie oraz działają 2 apteki. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki w gminie w 2013 roku

nazwa placówki	adres
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Zdrowia	ul. Strzelecka 6, 64-115 Święciechowa
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Specjalistyczne Gabinety Lekarskie „Femina”	ul. Jagiellońska 2, 64-100 Leszno
	ul. Strzelecka 6, 64-115 Święciechowa
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Arnika” Pielęgniarska Opieka Długoterminowa	ul. Św. Jana Chrzyciela 27 Przybyszewo, 64-100 Leszno
Apteka „Arnika”	ul. Strzelecka 6, 64-115 Święciechowa
Apteka „W Rynku”	ul. Rynek 14, 64-115 Święciechowa

Dane Urzędu Gminy w Święciechowie.

Dla poznania sytuacji zdrowotnej mieszkańców gminy ważna jest analiza danych będących w posiadaniu zakładów opieki zdrowotnej i indywidualnych praktyk lekarskich działających na jej terenie. W związku z brakiem informacji w tym zakresie ze wszystkich placówek służby zdrowia i praktyk lekarskich w gminie, w poniższej tabeli przedstawiono dane za 2013 rok uzyskane z NZOZ Ośrodek Zdrowia w Świąciechowie, przy założeniu, że reprezentują one średnią gminną.

Tabela 19. Najczęstsze schorzenia ludności gminy w 2013 roku

rodzaj schorzenia	osoby, u których stwierdzono schorzenie	
	liczba dzieci i młodzieży	liczba osób dorosłych
gruźlica	-	1
nowotwory	1	10
niedokrwistości	12	12
choroby tarczycy	5	40
cukrzyca	-	189
otyłość	9	-
zaburzenia odżywiania	1	-
upośledzenie umysłowe	2	-
padaczka	1	-
dziecięce porażenie mózgowie	3	-
alergie pokarmowe	11	-
alergie skórne	11	-
choroby układu moczowego	13	-
choroby obwodowego układu nerwowego	2	11
choroby układu krążenia	3	184
inne wady rozwojowe	5	-
przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa	29	44
przewlekłe choroby układu trawiennego	11	39
choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej	-	74

Dane NZOZ Ośrodek Zdrowia w Świąciechowie.

W 2013 roku pod opieką Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Ośrodka Zdrowia w Świąciechowie było 890 dzieci i młodzieży oraz 3.817 osoby dorosłe z gminy.

U największej liczby osób w wieku przedprodukcyjnym stwierdzono dychawicę oskrzelową (29 osób), choroby układu moczowego (13 osób), alergie skórne (11 osób)

i pokarmowe (11 osób), niedokrwistość (12 osób), choroby układu trawiennego (11 osób) oraz otyłość (9 osób).

Dorośli z kolei najczęściej zmagali się z cukrzycą (189 osób), chorobami układu krążenia (184 osoby), chorobami układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (74 osoby), przewlekłym nieżytem oskrzeli, dychawicą oskrzelową (44 osoby), chorobami tarczycy (40 osób) i przewlekłymi chorobami obwodowego układu trawiennego (39 osób).

Ważną rolę w utrzymaniu dobrego stanu zdrowia pełni profilaktyka. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat dzieci do lat 3 objętych opieką profilaktyczną oraz dzieci i młodzieży do lat 19 objętych profilaktycznymi badaniami lekarskimi.

Tabela 20. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2013 roku

forma profilaktyki	liczba dzieci i młodzieży
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego po raz pierwszy (dzieci do 1 roku)	46
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego następny raz (dzieci do lat 3)	174
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych po raz pierwszy (dzieci do 1. roku życia)	46
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych następny raz (dzieci do lat 3)	85
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 podlegający badaniu)	890
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 zbadani zgodnie z programem badań profilaktycznych)	503

Dane NZOZ Ośrodek Zdrowia w Świąciechowie.

W 2013 roku poradami profilaktycznymi lekarza rodzinnego Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Ośrodka Zdrowia w Świąciechowie po raz pierwszy i po raz następny zostało objętych odpowiednio 46 dzieci do 1 roku życia i 174 dzieci do lat 3. Wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych miały z kolei miejsce po raz pierwszy u wszystkich 46 dzieci do 1. roku życia, a wizyty następne w przypadku dzieci do lat 3 u 85 dzieci. Profilaktycznymi badaniami lekarskimi objęto natomiast 890 dzieci i młodzieży, w tym 503 osób zgodnie z programem badań profilaktycznych.

15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwu publicznemu zagraża przestępczość, która jest zjawiskiem dynamicznym i, podobnie jak społeczeństwo, podlega rozwojowi. Choć stanowi margines życia społecznego, poprzez swą intensywność i częstotliwość może mieć wpływ

na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciskać dotkliwie piętno na jej funkcjonowaniu.

Według danych Rewiru Dzielnicowych w Świeciechowie, w 2013 roku na terenie gminy Świeciechowa popełniono ogółem 39 przestępstw. Wśród nich dominowały kradzieże (21 czynów) i kradzieże z włamaniem (14 czynów). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Przestępstwa popełnione w gminie w 2013 roku

kategoria przestępstwa	liczba przestępstw
kradzieże	21
kradzieże z włamaniem	14
przestępstwa okołonarkotykowe	3
Inne przestępstwa	1

Dane Rewiru Dzielnicowych w Świeciechowie.

16. POMOC SPOŁECZNA

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadania pomocy społecznej w gminie Świeciechowa wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciechowie. Jednostka ta realizuje również zadania wynikające z innych, aniżeli ustawa o pomocy społecznej, aktów prawnych. Należą do nich w szczególności: ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ustawa o powszechnym ubezpieczeniu społecznym oraz ustawa o ochronie zdrowia psychicznego.

Z końcem 2013 roku kadrę Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeciechowie stanowiło 8 osób. Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w GOPS-ie, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 22. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2013 roku

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	1	0
pracownicy socjalni	2	1
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	0	0
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0
pozostali pracownicy	5	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świąciechowie.

Tabela 23. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2013 roku

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie		liczba osób			
		kadra kierownicza	pracownicy socjalni	pozostali pracownicy	
wykształcenie	wyższe kierunkowe	–	–	3	
	wyższe niekierunkowe	–	–	-	
	średnie kierunkowe	1	2	2	
	średnie niekierunkowe	–	–	-	
	zawodowe i niższe	–	–	-	
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	1	–	-
		w trakcie realizacji	–	–	-
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	–	
		w trakcie realizacji	–	–	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej		0			
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny		0			
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny		0			

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świąciechowie.

Wśród propozycji w zakresie rozwoju zasobów kadrowych GOPS-u figuruje potrzeba zwiększenia liczby pracowników socjalnych do 3. Ma to związek z koniecznością realizacji zapisu ustawy o pomocy społecznej nakładającego na ośrodek obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W 2013 roku wskaźniki te nie były spełnione. Na 1 pracownika socjalnego przypadało 3.830,50 mieszkańców.

Z końcem 2013 roku 5 osób z kadry GOPS-u, w tym 1 osoba zajmująca stanowisko kierownicze, legitymowało się wykształceniem średnim kierunkowym. Dodatkowo kierownik jednostki miał ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Prawo do wsparcia udzielanego przez GOPS mają osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. I tak np. w odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które jest ustalone na poziomie 542 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 456 zł na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych i świadczeń alimentacyjnych.

Zasiłek rodzinny przysługuje, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 539 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 623 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują z kolei, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

W wykonywaniu zadań GOPS współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy i sołectw, innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez GOPS na realizację zadań w latach 2011-2013.

Tabela 24. Środki finansowe wydatkowane przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2011-2013

wielkość wydatków	2011 r.	2012 r.	2013 r.
ogółem	2.620.264 zł	2.441.737 zł	2.461.911 zł
w tym na świadczenia pomocy społecznej	185.732 zł	340.243 zł	274.241 zł
na zadania własne gminy	763.064 zł	669.111 zł	705.015 zł
na zadania zlecone gminie	1.857.200 zł	1.772.626 zł	1.756.896 zł

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Święciechowie.

W latach 2011-2013 wysokość środków finansowych przeznaczonych przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy spadała z roku na rok. Dominującą pozycję wśród nich stanowiły kwoty wydatkowane na wykonanie zadań zleconych gminie, wśród których przeważały środki przekazane na realizację świadczeń rodzinnych (w 2011 r. – 1.675.941 zł,

a w 2012 r. – 1.564.644 zł, w 2013 r. - 1.503.546 zł), przede wszystkim w postaci zasiłków rodzinnych. W ramach wykonywania zadań własnych gminy największe kwoty przeznaczono natomiast na udzielanie świadczeń pomocy społecznej (w 2011 r. – 174.030 zł, w 2012 r. – 177.821 zł, a w 2013 r. - 243.196 zł), głównie w formie zasiłków celowych i w naturze, posiłku, zasiłków stałych i okresowych.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2011-2013.

Tabela 25. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	131	96	120
liczba rodzin	118	121	131
liczba osób w rodzinach	398	326	386
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	5,3%	4,3%	5,2%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świąciechowie.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2011-2013 zmieniała się (z 398 w 2011 roku, przez 326 w 2012 roku, do 386 osób w rodzinach w 2013 roku). Zmieniał się również udział beneficjentów systemu w ogóle ludności gminy (z 5,3% w 2011 roku, przez 4,3% w 2012 roku, do 5,2% w 2013 roku). Wpływ na taką sytuację mogło mieć m.in. niskie kryterium dochodowe obowiązujące przy ubieganiu się o wsparcie, które zawężyło liczbę osób uprawnionych do korzystania z pomocy.

Analizując powyższe dane, można pokusić się o stwierdzenie, iż najliczniejszą grupę wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia GOPS-u w 2013 roku stanowiły charakteryzujące się niskim poziomem dochodów rodziny ubogie. Pochodzące z nich dzieci, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania w szkołach. Diagnozę tę potwierdzają dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie, które za lata 2011-2013 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 26. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2011-2013

powód przyznania pomocy	Liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
ubóstwo	81	66	80	398	326	249
bezdomność	4	3	5	4	3	6

potrzeba ochrony macierzyństwa	18	16	17	79	61	105
bezrobocie	69	56	64	241	199	222
niepełnosprawność	56	53	56	128	126	138
długotrwała lub ciężka choroba	67	61	59	157	134	133
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	23	27	29	91	110	114
przemoc w rodzinie	0	5	4	0	16	17
alkoholizm	4	4	5	8	13	7
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1	0	1	1	0
zdarzenie losowe	1	1	0	8	1	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świąciechowie.

W latach 2011-2013 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie było ubóstwo. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających ze wsparcia GOPS-u z tego powodu zmieniała się (z odpowiednio 81 i 398 w 2011 r., przez 66 i 326 w 2012 r., do 80 i 249 w 2013 r.). Ważną przyczyną udzielania pomocy było również prowadzące do ubóstwa bezrobocie. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS-u z powodu braku zatrudnienia wahała się z roku na rok (z odpowiednio do 69 i 241 w 2011 r., przez 56 i 199 w 2012 r., do 64 i 222 w roku 2013 r.).

Istotne przyczyny świadczenia pomocy społecznej w gminie stanowiły także problemy długotrwałej lub ciężkiej choroby i niepełnosprawności. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS-u z tych powodów wahała się (długotrwała lub ciężka choroba odpowiednio 67 i 157 w 2011 r., przez 61 i 134 w 2012 r., do 59 i 133 w 2013 r., niepełnosprawność odpowiednio 56 i 128 w 2011 r., przez 53 i 126 w 2012 r., do 56 i 138 w 2013 r.). Dane te świadczą o wysokiej skali niepełnosprawności w gminie i zarazem potwierdzają pośrednio wzrost liczby osób starszych w gminie, które są bardziej, aniżeli inne grupy wiekowe, narażone na długotrwałe i ciężkie choroby.

W mniejszym stopniu mieszkańcy gminy korzystali z pomocy społecznej z takich przyczyn, jak alkoholizm, potrzeba ochrony macierzyństwa, czy bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS-u z powodu alkoholizmu w niewielkim stopniu ulegała wahaniom (z odpowiednio 4 i 8 w 2011 r., przez 4 i 13 w 2012 r., do 5 i 7 w 2013 r.), a z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa nieznacznie wahała się (z odpowiednio 18 i 79 w 2011 r., przez 16 i 61 w 2012 r., do 17 i 105 w 2013 r.), o tyle liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-

wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego wzrosła (z odpowiednio 23 i 91 w 2011 r., przez 27 i 110 w 2012 r., do 29 i 114 w 2013 r.), przy czym warto zauważyć, że wzrost ten dotyczył szczególnie rodzin niepełnych – w latach 2011-2013 odpowiednio 19, 24, 25 rodziny.

Powody przyznania pomocy społecznej w gminie przez GOPS wpływały na formę udzielanego wsparcia. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2011-2013 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2011-2013

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
pieniężna	131	118	123	123	111	120	362	317	341
rzeczowa	81	76	85	34	31	37	173	159	177
praca socjalna	0	0	0	199	71	47	590	238	151
poradnictwo specjalistyczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
schronienie	2	3	4	2	3	4	2	3	4
usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0
specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pobyt w domu pomocy społecznej	7	8	4	7	8	4	16	17	8

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świąciechowie.

W latach 2011-2013 najczęściej udzielaną mieszkańcom gminy formą wsparcia była pomoc finansowa, głównie w postaci zasiłków celowych i w naturze, zasiłków stałych, okresowych oraz posiłku. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych tym rodzajem wsparcia ulegała wahaniom (odpowiednio z 123 i 362 w 2011 r., przez 111 i 317 w 2012 r., do 120 i 341 w 2013 r.).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świąciechowie świadczy również pomoc rzeczową w formie opału, żywności. Ośrodek prowadzi punkt zbiórki odzieży i sprzętu gospodarstwa domowego, posiadając własne zaplecze magazynowe. Zbiórka odzieży odbywa się przy pomocy osób prywatnych i młodzieży szkolnej. Z zasobów tych korzystają najbardziej potrzebujące osoby i rodziny z terenu gminy.

Istotną formą wsparcia świadczoną mieszkańcom gminy stanowiła również praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej (np. PCPR, organizacje pozarządowe). Generalnie liczba rodzin objętych przez GOPS pracą socjalną zmniejszyła się (z 199 w 2011 r. do 47 w 2013 r.).

Osoby, które nie mogły samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych i które tym samym wymagały całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, były kierowane przez GOPS do domów pomocy społecznej. W latach 2011-2013 w domach opieki społecznej przebywało odpowiednio 7, 8 i 4 rodzin.

Poza powyżej przedstawionymi formami wsparcia GOPS realizował wiele innych inicjatyw na rzecz mieszkańców gminy. Obejmowały one m.in. działania interwencyjne, które podejmowano w sytuacjach szczególnie trudnych, głównie gdy stwierdzono występowanie przemocy domowej, nieprawidłowości w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wobec dzieci oraz zaniedbania rodzin wobec starszych i niepełnosprawnych ich członków. W latach 2011-2013 podjęto odpowiednio 14, 10 i 1 interwencję.

Ważną rolę w działalności GOPS-u odgrywała również realizacja wspólnie z Bankiem Żywności w Lesznie przedsięwzięcia, w wyniku którego na terenie gminy utworzono 4 grupy nieformalne: w Świąciechowie, Długiem Starem, Przybyszewie i Henrykowie, otrzymujące produkty żywnościowe. Ich członkowie współpracują ze sobą, nawzajem się wspierają oraz rozwiązują wspólnie życiowe problemy.

W latach 2011-2013 z produktów żywnościowych, otrzymanych z Banku Żywności skorzystało odpowiednio 155 i 105 i 144 osób na łączną kwotę 85.146,70 zł. Beneficjenci otrzymali razem 25.671,37 kg żywności.

W ramach realizowanych zadań GOPS przyznawał także świadczenia rodzinne, do których należą: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego specjalnego zasiłku opiekuńczego (od 2013 roku) i świadczenia pielęgnacyjnego oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
wielkość wydatków na świadczenia rodzinne	1.678.287 zł	1.566.852 zł	1.503.546 zł
liczba rodzin, którym przyznano świadczenia rodzinne	429	399	396
rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
zasiłek rodzinny	7.956	6.527	5.678
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	29	27	26
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	399	301	230
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0	0	0
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	379	344	306
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	355	326	337
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	467	404	347
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1.003	658	529
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1.548	1.281	1.049
zasiłek pielęgnacyjny	2.159	2.268	2.522
świadczenie pielęgnacyjne	187	319	268
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	78	85	58
specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0	13
liczba świadczeń rodzinnych ogółem	14.560	12.540	11.363

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świąciechowie.

W latach 2011-2013 wielkość wydatków przeznaczonych przez GOPS na realizację świadczeń rodzinnych zmniejszała się z roku na rok (z 1.678.287 zł w 2011 r., przez 1.566.852 zł w 2012 r., do 1.503.546 zł w 2013 r.). Tym samym spadała liczba przyznanych świadczeń (z 14.560 w 2011 r., przez 12.540 w 2012 r., do 11.363 w 2013 r.). Zmniejszała się też liczba rodzin z nich korzystających (z 429 w 2011 r., przez 399 w 2012 r., do 396 w 2013 r.).

Najczęściej GOPS wypłacał zasiłek rodzinny (w 2011 r. 7.956 świadczeń, w 2012 r. 6.527, a w 2013 r. 5.678), który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka.

Istotne formy wsparcia stanowiły również: dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania

z urlopu wychowawczego, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, z tytułu samotnego wychowywania dziecka oraz z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.

Co warte odnotowania, z roku na rok rosła liczba przyznawanych zasiłków pielęgnacyjnych (z 2.156 w 2011 r., przez 2.268 w 2012 r., do 2.522 w 2013 r.), które służą częściowemu pokryciu wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. To kolejne dane potwierdzające wysoką skalę niepełnosprawności w gminie.

Za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne GOPS opłacił w latach 2011-2013 następującą liczbę składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe: w 2011 r. 76 (9.820 zł), w 2012 r. 150 (21.059 zł), w 2013 r. 316 (46.594 zł).

Świadczenie alimentacyjne stanowiło kolejną formę wsparcia świadczoną w latach 2011-2013 przez GOPS mieszkańcom gminy. Ta pomoc finansowa była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie alimentacyjne	28	31	35
liczba przyznanych świadczeń alimentacyjnych	355	366	372
wielkość wydatków na świadczenia alimentacyjne	93.850 zł	117.632 zł	122.240

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świąciechowie.

Liczba mieszkańców gminy, którym w latach 2011-2013 GOPS przyznał świadczenie alimentacyjne wzrosła (z 28 w 2011 r. do 35 w 2013 r.). Zwiększyła się również liczba wypłaconych świadczeń (z 355 w 2011 r. do 372 w 2013 r.), a co za tym idzie, wysokość kwot wydatkowanych na ten cel (z 93.850 zł w 2011 r. do 122.240 w 2013 zł).

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Do tych, które obok Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonują w gminie Świąciechowa, należą 4 świetlice prowadzące zajęcia terapeutyczne. Poniżej zamieszczone karty zasobów przedstawiają szczegółową informację na temat tych jednostek.

Świetlica w Święciechowie

ul. Szkolna 15, 64-115 Święciechowa.

Podmiot prowadzący jednostkę:

Gmina Święciechowa, ul. Ułańska 4, 64-115 Święciechowa.

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

- zajęcia socjoterapeutyczne i profilaktyczne,
- pomoc w nauce,
- eliminowanie zaburzeń występujących w wychowaniu,
- organizowanie imprez okolicznościowych,
- zagospodarowanie czasu wolnego,
- wspieranie wszechstronnego rozwoju dzieci,
- współpraca z rodzicami.

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2013 r.:

Dzieci i młodzież z rodzin dysfunkcyjnych. W 2013 r. jednostka objęła wsparciem 34 osoby.

Propozycje w zakresie rozwoju jednostki (potrzeby):

- prenumerata czasopism młodzieżowych,
- zakup gier edukacyjnych.

Świetlica w Henrykowie

Henrykowo, Sala Wiejska, 64-115 Święciechowa.

Podmiot prowadzący jednostkę:

Gmina Święciechowa, ul. Ułańska 4, 64-115 Święciechowa.

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

- zagospodarowanie czasu wolnego,
- pomoc w nauce,
- zajęcia profilaktyczne i plastyczno-techniczne,
- organizowanie imprez okolicznościowych,
- eliminowanie zachowań negatywnych,
- wspieranie wszechstronnego rozwoju dzieci,
- rozwijanie zainteresowań,
- rozwijanie sprawności fizycznej,
- pomoc socjalna i dożywianie,
- współpraca z rodzicami.

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2013 r.:

Dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. W 2013 r. jednostka objęła wsparciem 13 osób.

Propozycje w zakresie rozwoju jednostki (potrzeby):

- objęcie zajęciami wszystkich dzieci, zwłaszcza młodszych,
- zwiększenie funduszy na wycieczki do kina, teatru, na basen.

Świetlica w Niechłodzie

Niechłód, Sala Wiejska, 64-115 Świąciechowa.

Podmiot prowadzący jednostkę:

Gmina Świąciechowa, ul. Ułańska 4, 64-115 Świąciechowa.

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

- zagospodarowanie czasu wolnego,
- pomoc w nauce,
- zajęcia profilaktyczne i artystyczno-plastyczne,
- organizowanie imprez okolicznościowych,
- eliminowanie zaburzeń występujących w wychowaniu,
- wspieranie wszechstronnego rozwoju dzieci,
- współpraca z rodzicami.

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2013 r.:

Dzieci i młodzież z rodzin dysfunkcyjnych. W 2013 r. jednostka objęła wsparciem 20 osób.

Propozycje w zakresie rozwoju jednostki (potrzeby):

- przyłącze internetowe,
- prenumerata czasopism młodzieżowych.

Świetlica w Lasocicach, filia w Przybyszewie

Lasocice, ul. Szkolna 13, 64-100 Leszno, Przybyszewo ul. Wiejska 51, 64-100 Leszno (czynne sezonowo).

Podmiot prowadzący jednostkę:

Gmina Świąciechowa, ul. Ułańska 4, 64-115 Świąciechowa.

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

- zajęcia artystyczne,
- zagospodarowanie czasu wolnego,
- zajęcia profilaktyczne i sportowe,
- eliminowanie zaburzeń występujących w wychowaniu,
- wspieranie wszechstronnego rozwoju dzieci,
- współpraca z rodzicami.

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2013 r.:

Dzieci i młodzież z rodzin z problemem alkoholowym. W 2013 r. jednostka objęła wsparciem 20 osób (z Lasocic i Przybyszewa łącznie).

Propozycje w zakresie rozwoju jednostki (potrzeby):

- doposażenie placówki,
- poszerzenie oferty programowej o wycieczki, np. do kina, na basen, pizzerii.

W uzupełnieniu powyższych danych warto odnotować, że w Lesznie funkcjonują Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które jako jednostki powiatowe obejmują zasięgiem działania również mieszkańców gminy. W 2013 roku PPP udzieliła wsparcia 60 dzieciom i młodzieży z gminy Świąciechowa. Wybrane dane dotyczące działalności PCPR w odniesieniu do ludności gminy w latach 2011-2013 przedstawia natomiast poniższa tabela.

Tabela 30. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	0	0	1
liczba dzieci z gminy adoptowanych	0	0	1
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	0	1	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	0
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	7	7	7
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	0
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	4	5	5
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	2	1	3

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lesznie.

W latach 2011-2013 w gminie Świąciechowa funkcjonowało 4-5 rodzin zastępczych, ale dzieci były kierowane również do rodzin zastępczych mieszkających poza terenem gminy, na co wskazują liczby rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy (w 2011 r. – 4, w 2012 r. – 5, w 2013 r. - 5 rodzin zastępczych), a liczba dzieci w nich przebywających utrzymuje się na tym samym poziomie (z 7 w 2011 r., przez 7 w 2012 r., do 7 w 2013 r.). Natomiast żadne dziecko z gminy nie zostało umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Warto dodać, iż w kolejnych latach usamodzielniono 6 pochodzących z gminy wychowanków rodzin zastępczych (w 2011 r. – 2, w 2012 r. – 1, w 2013 r. - 3 wychowanków).

Przy PCPR w Lesznie działa Powiatowy Zespół Wsparcia Rodziny, który prowadzi poradnictwo specjalistyczne. Zespół składa się ze specjalistów: pedagoga pracy socjalnej-terapeuty rodzinnego, specjalisty ds. uzależnień, psychologa i prawnika. Działa również asystent rodzinny, którego zadaniem jest towarzyszenie, wspieranie rodzin dotkniętych kryzysem w postaci alkoholizmu, narkomanii innych uzależnień, rodzin dotkniętych przemocą, chorobą, ubóstwem, niewydolnością wychowawczą, bezrobociem w dokonywaniu i wprowadzaniu konstruktywnych zmian w swoje życie. Natomiast programem zatrudnienia wspomaganego realizowanym w PCPR w Lesznie objęte są zamieszkałe na terenie powiatu leszczyńskiego osoby bezrobotne poszukujące pracy z aktualnym orzeczeniem o niepełnosprawności w wieku od 15 do 64 roku życia.

W 2013 roku mieszkańcy gminy Świąciechowa korzystali również z oferty innych jednostek wsparcia działających poza gminą. Wykaz tych jednostek wraz z informacją na temat mieszkańców gminy objętych przez nie wsparciem przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2013 roku

nazwa i adres instytucji	kategoria mieszkańców gminy objętych wsparciem w 2013 roku
Ośrodek Interwencji Kryzysowej, ul. Niepodległości 27c, 64-100 Leszno (gmina Leszno, powiat leszczyński, województwo wielkopolskie)	dzieci i kobiety znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej ze względu na doznawaną przemoc w środowisku rodzinnym oraz rodziny w kryzysie
Noclegownia dla bezdomnych, ul. Towarowa 10, 64-100 Leszno (gmina Leszno, powiat leszczyński, województwo wielkopolskie)	osoby bezdomne
Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Niepodległości 27c, 64-100 Leszno (gmina Leszno, powiat leszczyński, województwo wielkopolskie)	osoby dorosłe, niepełnosprawne intelektualnie i przewlekle chore psychicznie
Środowiskowy Dom Samopomocy, pl. 21 Października 4, 64-140 Włoszakowice (gmina Włoszakowice, powiat leszczyński, województwo wielkopolskie)	niepełnosprawni
Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Krzywińska 10a, Kąkolewo, 64-113 Osieczna (gmina Osieczna, powiat leszczyński, województwo wielkopolskie)	osoby dorosłe chore psychicznie i upośledzone umysłowo
Stowarzyszenie „Monar” Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień, ul. Przemysłowa 27, 64-100 Leszno (gmina Leszno, powiat leszczyński, województwo wielkopolskie)	osoby uzależnione od substancji psychoaktywnych

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świąciechowie.

17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Schorzeniami, które najczęściej przyczyniają się do niepełnosprawności, są choroby układu krążenia oraz dysfunkcje narządu ruchu.

Z uwagi na to, że jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne, w analizie sytuacji tej grupy ludności gminy Świąciechowa wykorzystano dane z ostatniego opublikowanego spisu, który został przeprowadzony w 2002 roku.

W 2002 roku w gminie Świąciechowa mieszkało 1.337 osób niepełnosprawnych (633 mężczyźni i 704 kobiety, w tym 1.176 osób niepełnosprawnych prawnie i 161 osób niepełnosprawnych tylko biologicznie. Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogólnej ludności gminy wynosił 19,58%.

Poniższe tabele przedstawiają strukturę wiekową osób niepełnosprawnych w gminie oraz ich podział według poziomu wykształcenia i aktywności ekonomicznej.

Tabela 32. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku

ekonomiczna grupa wieku	liczba osób	udział w ogólnej liczbie osób niepełnosprawnych	udział w ogólnej liczbie ludności w danej ekonomicznej grupie wieku
osoby w wieku przedprodukcyjnym	102	7,6%	4,8%
osoby w wieku produkcyjnym	843	63,1%	21,1%
osoby w wieku poprodukcyjnym	392	29,3%	56,1%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

W 2002 roku 843 osoby niepełnosprawne w gminie były w wieku produkcyjnym, co było zjawiskiem niepokojącym. Stanowiły one 1/5 ogółu ludności gminy będącej w tej ekonomicznej grupie wieku. Liczną grupę reprezentowały również osoby niepełnosprawne w wieku poprodukcyjnym (392 osoby), których odsetek wśród osób starszych w gminie wynosił 56,1%.

Tabela 33. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku

poziom wykształcenia	liczba osób	udział w ogóle niepełnosprawnych w wieku 13 lat i więcej	udział w ogóle ludności w wieku 13 lat i więcej w danej grupie wykształcenia
wyższe	33	2,6%	13,6%
policealne	15	1,2%	12,4%
średnie	235	18,6%	16,9%
zasadnicze zawodowe	368	29,1%	21,5%
podstawowe ukończone	555	43,9%	28,5%
podstawowe nieukończone	58	4,6%	32,0%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Niski poziom wykształcenia w istotny sposób utrudnia osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie na rynku pracy i utrzymanie posiadanego zatrudnienia. W 2002 roku najliczniejszą grupę wśród osób dotkniętych niepełnosprawnością w gminie stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (555 osób) i zasadniczym zawodowym (368 osób). Ich udział w ogóle osób niepełnosprawnych w wieku 13 lat i więcej wynosił odpowiednio 43,9% i 29,1%. Jednocześnie 58 osób niepełnosprawnych z wykształceniem podstawowym nieukończonym stanowiło aż 32% ogółu ludności w wieku 13 lat i więcej w tej grupie wykształcenia.

Tabela 34. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób	udział w ogóle niepełnosprawnych
aktywni zawodowo pracujący	270	20,2%
aktywni zawodowo bezrobotni	54	4,0%
bierni zawodowo	1012	75,7%
nieustalony status na rynku pracy	1	0,1%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Integracja społeczna osób niepełnosprawnych przez pracę stanowi bardzo wymagające i trudne do realizacji zadanie. W 2002 roku zdecydowana większość osób dotkniętych niepełnosprawnością w gminie była bierna zawodowo (1012 osób). Ich udział w ogóle osób niepełnosprawnych wynosił aż 75,7%. Aktywnych zawodowo było 324 osoby dotkniętych niepełnosprawnością. Wśród nich dominowały osoby posiadające zatrudnienie (270 osób).

W g danych Powiatowego Urzędu Pracy w Lesznie w 2013 r. zarejestrowanych było 18 osób niepełnosprawnych z gminy Świąciechowa. Wśród osób korzystających z pomocy społecznej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świąciechowie w 2013 r. było 56 rodzin (138 osób w rodzinach), którym udzielono pomocy z powodu niepełnosprawności. Z kolei korzystających ze świadczeń rodzinnych jest 205 osób niepełnosprawnych.

18. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz relacje rodzinne i międzyludzkie.

Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia, natomiast narkomanii sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane jako ucieczka od codzienności, środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań. Przemoc w rodzinie jest z kolei patologią mającą w wielu przypadkach swoje źródło w ubóstwie i uzależnieniach. Jej ofiarami są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Na ogół należą do nich kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dotkniętych, z powodu ich nadużywania, problemem przemocy w rodzinie jest trudna do ustalenia. Dane szacunkowe przedstawione w tym zakresie przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawiera poniższa tabela.

Tabela 35. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. miście	w 25-tys. miście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób

osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

By skutecznie przeciwdziałać problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminować ich niekorzystny wpływ na społeczeństwo, konieczne jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i ich rozwiązywaniem oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych. Na szczeblu gminnym działania te wyznaczane są w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a ich inicjowanie należy do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie Świąciechowa w latach 2011-2013.

Tabela 36. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2011-2013

wielkość wydatków	2011 r.	2012 r.	2013 r.
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	91.508,16 zł	81.199,85 zł	83.202,72 zł
na przeciwdziałanie narkomanii	2.193,17zł	1.464,93zł	1.810,87 zł
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	0	250,00 zł	350,00 zł
razem	93.701,33 zł	82.914,78 zł	85.363,59 zł

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świąciechowie.

W analizowanym okresie zmniejszyły się środki finansowe przeznaczane na walkę z alkoholizmem, zwiększyły się natomiast kwoty wykorzystywane na przeciwdziałanie narkomanii.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności Komisji w gminie Świąciechowa oraz lokalnego rynku napojów alkoholowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 37. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie	30	29	31
liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	4	0	11
liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	4	24	12
liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	5
liczba pozytywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	4	24	14
liczba negatywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	25	30	16
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	2	1	2
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	5	5	5
liczba sprawców przemocy w rodzinie, których GKRPA skierowała na terapię	2	2	0
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa	0	1	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świąciechowie.

W latach 2011-2013 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie zmieniała się z roku na rok (z 30 w 2011 r. do 31 w 2013 r.). Liczba przeprowadzonych w nich kontroli ulegała natomiast wahaniom (od 4 w 2011 r., przez 0 w 2012 r., do 11 w 2013 r.). Różna też była liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (od 4 w 2011 r., przez 24 w 2012 r., do 12 w 2013 r.). W uzupełnieniu powyższych danych warto dodać, iż w analizowanym okresie nie było decyzji podjętych w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych ani negatywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na ich sprzedaż.

W ramach podejmowanych działań GKRPA przeprowadzała również rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu. W latach 2011-2013 liczba osób nimi objętych wahała się z roku na rok (z 24 w 2011 r. do 16 w 2013 r.). Nie znacznym zmianom ulegała liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego (od 2 w 2011 r., przez 1 w 2012 r., do 2 w 2013 r.).

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w latach 2011 - 2013 GKRPA 5-krotnie kontaktowała się z osobami dotkniętymi tym problemem. Na terapię skierowała łącznie 4 osób (w 2011 r. – 2, w 2011 r. – 2, w 2013 r. – 0). Komisja złożyła również 1 zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa w stosunku do sprawcy przemocy w rodzinie.

Warto dodać, że GKRPA organizowała i sponsorowała również wypoczynek letni dla dzieci z rodzin dotkniętych alkoholizmem. W 2012 roku na kolonie wyjechało 43 dzieci, natomiast w 2013 r. 8 dzieci. Organizatorami wypoczynku letniego były także inne instytucje: Kuratorium Oświaty w Poznaniu – 4 dzieci w 2011 r., 2 dzieci w 2012 r., Urząd Gminy w Świąciechowie 33 dzieci w 2011 r., Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lesznie – 9 dzieci w 2013 r.

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, istotną funkcję w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w gminie pełnią inne jednostki i grupy wsparcia. Ich wykaz zawiera poniższa tabela.

Tabela 38. Jednostki i grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych i dotkniętych przemocą w rodzinie w gminie

nazwa jednostki	adres jednostki	liczba porad/ osób objętych wsparciem w 2013 r.
Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym	ul. Strzelecka 6, 64-115 Świąciechowa	58 porad/15 osób
Świątlica w Niechłodzie	Sala Wiejska, Niechłód	20 dzieci
Świątlica w Świąciechowie	ul. Szkolna 15, 64-115 Świąciechowa	34 dzieci
Świątlica w Henrykowie	Sala Wiejska, Henrykowo	13 dzieci
Świątlica w Lasocicach	Lasocice, ul. Szkolna 13, 64-100 Leszno , Przybyszewo, ul. Wiejska 51, 64-100 Leszno (czynne	20 dzieci

	sezonowo)	
Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	ul. Strzelecka 6, 64-115 Świąciechowa	5 NK

Dane Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świąciechowie.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie świadczy również Ośrodek Pomocy Społecznej. W latach 2011-2013 była ona udzielana rodzinom i osobom w rodzinach, które zmagaly się z alkoholizmem i przemocą domową. O ile liczba beneficjentów korzystających ze wsparcia GOPS-u w związku z przemocą w rodzinie wzrosła (liczba osób w rodzinach: z 16 w 2012 r. do 17 w 2013 r.), o tyle liczba osób objętych pomocą z powodu alkoholizmu zmniejszyła się (liczba osób w rodzinach z 13 w 2012 r., do 7 w 2013 r.).

Ważną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w gminie odgrywa również policja. Współpracuje ona w powyższym zakresie z GKRPA, GOPS-em, PCPR-em oraz pedagogami szkolnymi i kuratorami sądowymi. W 2013 roku policjanci z Zespołu Dzielnicowych w Świąciechowie przeprowadzili w gminie 73 interwencje domowe, 3 zakończone procedurą „Niebieskiej Karty”.

Według policji obserwowanymi skutkami przemocy w rodzinie są: rozkład pożycia małżeńskiego i w konsekwencji rozpad rodziny, zanik więzi uczuciowych, co wiąże się z trudnościami w wykształcaniu właściwych postaw moralnych i systemów wartościowania, spadek poziomu życia rodziny oraz częste przypadki nerwic, a nawet psychoz wśród ofiar przemocy.

19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Ważnym elementem każdego postępowania diagnostycznego są badania, których celem jest poznanie opinii środowiska lokalnego na temat przedmiotu diagnozy.

W ramach diagnozy problemów społecznych gminy Świąciechowa badania takie zostały przeprowadzone przy zastosowaniu ankiety rozesłanej do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej (m.in. sołtysów, radnych, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, pomocy społecznej, służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych, kościoła) oraz mieszkańców gminy. Do analizy przedłożono w sumie 21

wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie.

Atuty gminy

W pierwszej kolejności zapytano przedstawicieli środowiska lokalnego o największe atuty gminy. Wskazując je, respondenci zwrócili szczególną uwagę na dobre położenie geograficzne i komunikacyjne gminy, w nieznaczej odległości od Leszna. Duże znaczenie przywiązywali również do walorów krajobrazowych gminy, doceniając sprzyjającą rozwojowi turystyki atrakcyjność otoczenia przyrodniczego (czyste środowisko, estetyka, dużo zieleni, Jezioro Krzyckie).

Mieszkańcy gminy wysoko oceniali organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży, czemu sprzyja dobra infrastruktura sportowa (sala sportowa, dwa boiska „Orlik”, ścieżka rowerowa z Leszna do Świąciechowy) oraz działalność instytucji takich jak SOK, szkoły, kluby sportowe. Podkreślali także troskę o rodziny dotknięte biedą, w tym organizację wypoczynku dla dzieci z biednych rodzin.

Ankietowani przywiązywali znaczenie do sprzyjającej rozwojowi gminy i mieszkańcom polityki władz samorządowych (modernizacja wsi w gminie, kanalizacja, nowe obiekty służące społeczności lokalnej, gospodarność włodarzy, sprawna administracja, promocja gminy we współpracy z innymi gminami i za granicą). Nie zapomnieli również wspomnieć o dbałości o bezpieczeństwo mieszkańców.

Słabe strony gminy

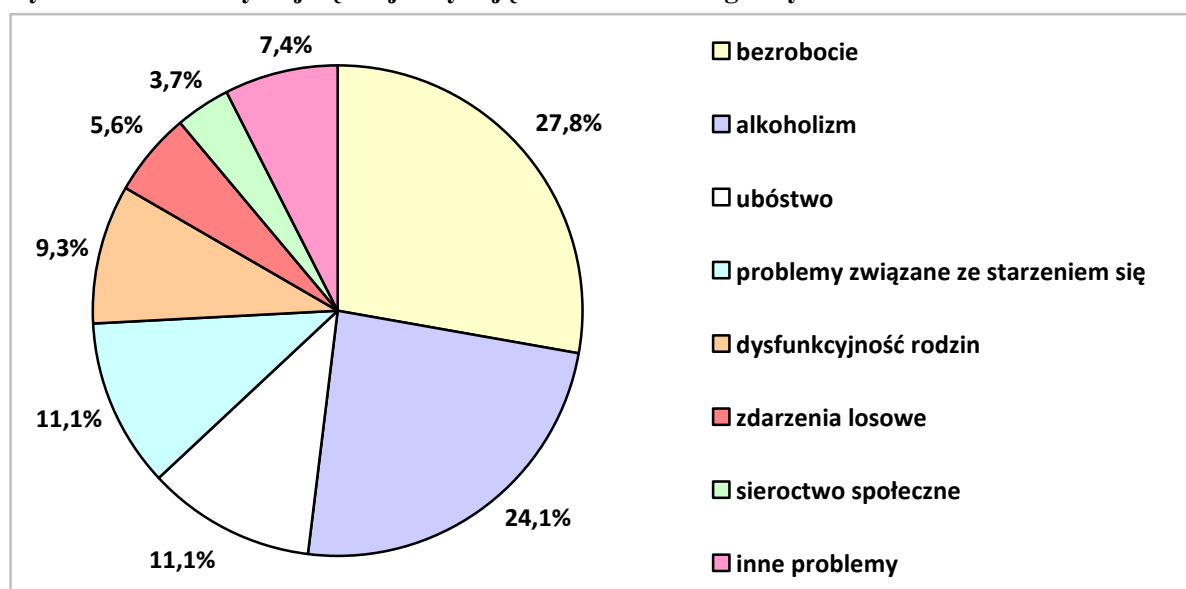
Odpowiadając na następne pytanie, ankietowani identyfikowali słabe strony gminy. Najczęściej wymienianą słabością były połączenia komunikacyjne w obrębie gminy oraz połączenia z Leszmem. Mieszkańcy narzekali na brak bezpośredniego dojazdu z wiosek do Ośrodka Zdrowia, apteki, Urzędu Gminy, GOPS-u oraz Policji. Niekorzystny stan w tym zakresie pogłębił się jeszcze w ostatnim czasie wraz z likwidacją niektórych połączeń PKS i PKP. W zakresie infrastruktury drogowej badani wskazywali na zły stan dróg gminnych, brak parkingów w centrum Świąciechowy oraz zaniedbania niektórych ulic pod względem czystości. Zwracali uwagę na brak koszy na śmieci i brak toalet publicznych. Według ankietowanych bolączką gminy są także deficyty w infrastrukturze sportowo-rekreacyjnej, najbardziej widoczne w przypadku ścieżek rowerowych i ograniczonej dostępności do boisk sportowych. Za ważki problem respondenci uznali również brak dużych zakładów pracy, a co za tym idzie mało miejsc pracy. W opinii badanych widoczny jest zły stan łączny

telekomunikacyjnych i z tym związane kłopoty z łączami internetowymi. Część badanych uznała, że brakuje w gminie infrastruktury turystycznej, a także dbałości o zabytkowe obiekty wymagające konserwacji.

Analizując słabe strony gminy, respondenci wspominali także o słabej organizacji i niedoinwestowaniu oświaty. Zwracali również uwagę na zbyt małą troskę o rodziny z problemami wychowawczymi oraz niewystarczające działania w zakresie profilaktyki zdrowotnej. Niektórzy stwierdzili, że istotnym problemem jest niski poziom aktywności społecznej mieszkańców czy nierówne traktowanie poszczególnych miejscowości w gminie.

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

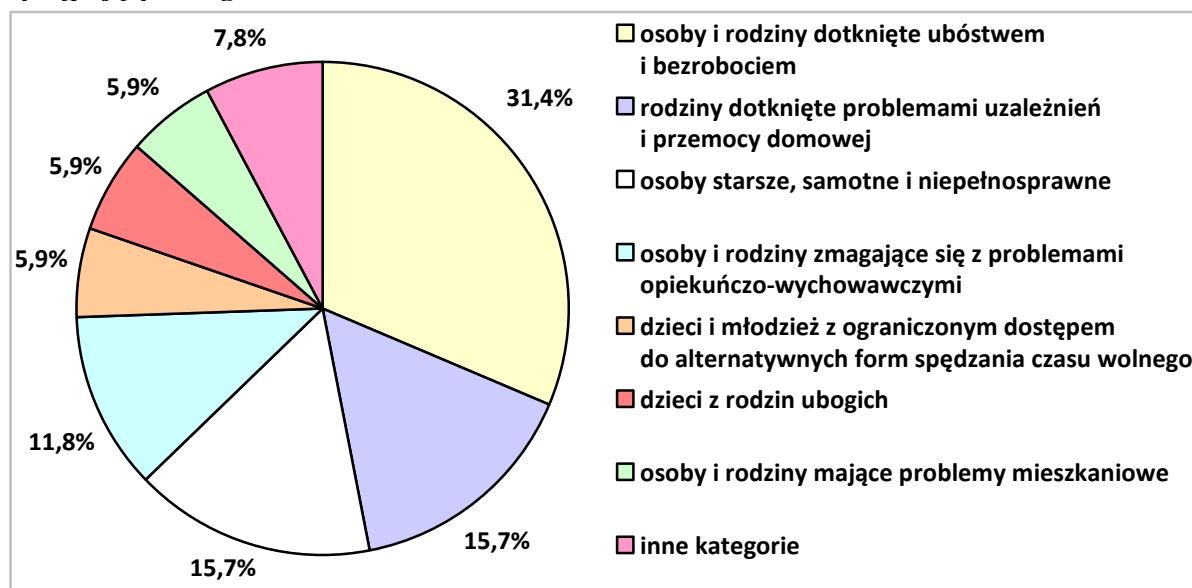

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Do problemów, które najczęściej dotykają mieszkańców gminy, respondenci zaliczyli bezrobocie (27,8%) oraz alkoholizm (24,1%). Szczególną uwagę zwrócili również na ubóstwo (11,1%), problemy związane ze starzeniem się (11,1%), dysfunkcyjność rodzin (9,3%) oraz zdarzenia losowe (5,6%) i sieroctwo społeczne (3,7%). W dalszej kolejności wymienili m.in. problemy wynikające z niepełnosprawności, narkomanię, przemoc w rodzinie oraz eurosieroctwo (po 1 wskazaniu).

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowali podali kategorie osób i grup, które najbardziej odczuwają skutki problemów społecznych występujących w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Kategorie osób i grup najbardziej odczuwających skutki problemów społecznych występujących w gminie

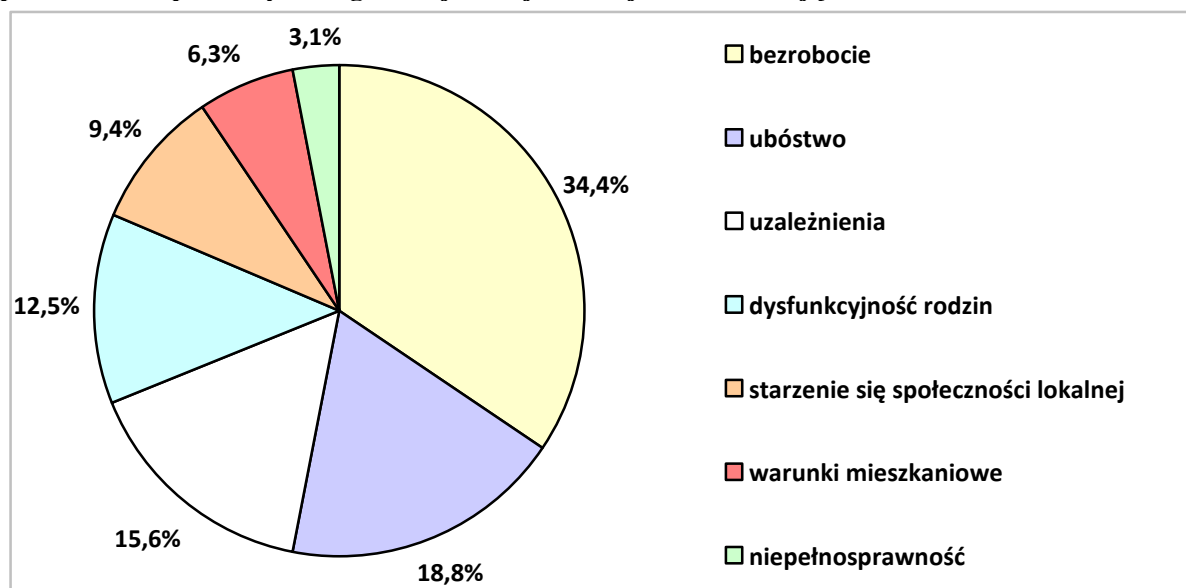
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych (31,4%) stwierdziło, że grupą, która najbardziej odczuwa skutki problemów społecznych w gminie, są osoby i rodziny dotknięte ubóstwem i bezrobociem. Liczne grono wśród ankietowanych stanowili również ci, którzy wskazali na osoby i rodziny zmagające się z problemami uzależnień i przemocy domowej (15,7%), osoby starsze, samotne i niepełnosprawne (15,7%), osoby i rodziny zmagające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi (11,8%).

Zdaniem respondentów z następstwami problemów społecznych w gminie zmagają się także m.in. dzieci z rodzin ubogich (5,9%), dzieci i młodzież z ograniczonym dostępem do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (5,9%) oraz osoby i rodziny mające problemy mieszkaniowe (5,9%).

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niewystarczająca. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowalająca

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najmniej zadowalająca w takich obszarach, jak: bezrobocie (34,4%) oraz ubóstwo (18,8%), uzależnienia (15,6%), dysfunkcyjność rodzin (12,5%), starzenie się społeczności lokalnej (9,4%), warunki mieszkaniowe (6,3%), i niepełnosprawność (3,1%).

Co zrobić, by poprawić sytuację osób i rodzin w gminie?

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi. Odpowiadając na nie, ankietowani szczególny nacisk położyli na zwiększenie liczby miejsc pracy w gminie oraz aktywizację osób bezrobotnych przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Lesznie (m.in. poprzez organizację kursów i szkoleń umożliwiających podniesienie lub zmianę kwalifikacji, świadczenie poradnictwa zawodowego, efektywna pomoc w poszukiwaniu pracy, również dla młodych osób chorych psychicznie, organizowanie prac interwencyjnych lub publicznych, także dorywczych, np. dla osób mających kłopoty z płaceniem czynszu).

Za istotne uznali także przedsięwzięcia służące zmniejszeniu skali problemu uzależnień, m.in. przez stworzenie czytelnego i realizowanego programu ich leczenia. Wśród nich uwydatnili te, które wiążą się z alkoholizmem.

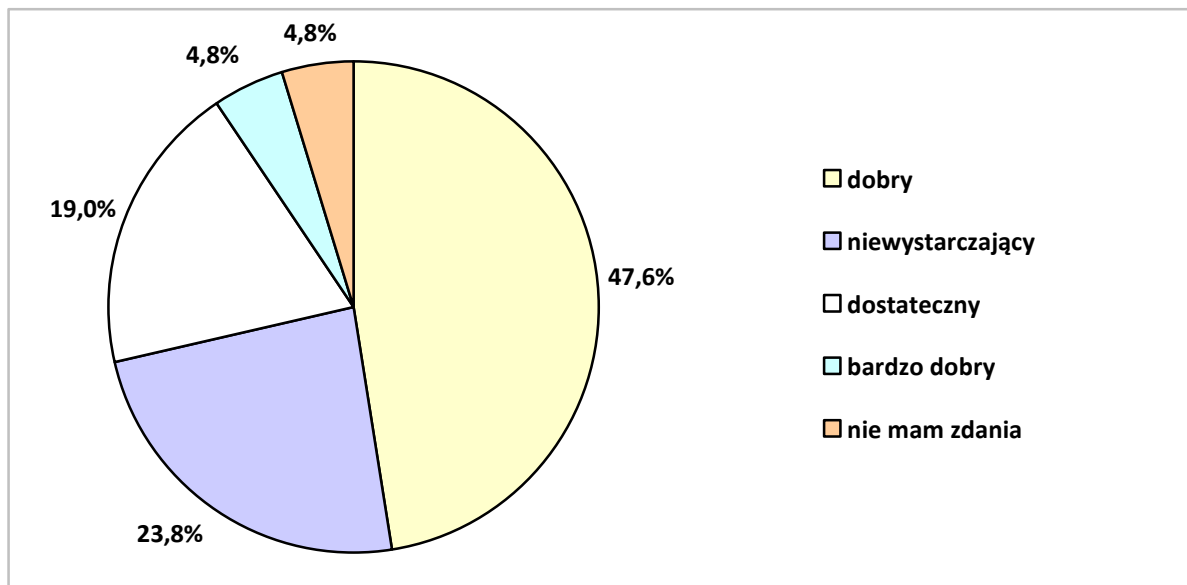
Do równie ważnych kwestii respondenci zaliczyli podjęcie kroków w celu zwiększenia dostępu mieszkańców gminy do fachowej pomocy prawnej oraz działań z zakresu pomocy społecznej, w tym opieka długoterminowa nad osobami starszymi, schorowanymi i niepełnosprawnymi. Mieszkańcy widzą potrzebę zatrudnienia pracowników socjalnych, którzy pracowaliby z młodzieżą czy z dysfunkcyjnymi rodzinami, oraz potrzebę stałego monitorowania problemów społecznych występujących w gminie. np. przez wywiady środowiskowe. Niektórzy ankietowani zwrócili również uwagę na potrzebę szkoleń, pogadanek oraz spotkań grupowych dla rodzin nieradzących sobie z codziennością, inni postulowali zwiększenie zainteresowania problemami rodzin wielodzietnych.

Podmioty mogące przyczynić się do zniwelowania problemów społecznych w gminie

Podczas badań ankietowych respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w gminie bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do zniwelowania lokalnych problemów społecznych. W pierwszej kolejności zaliczyli do nich: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy (w tym Wójta Gminy i radnych), sołtysów i rady sołeckie oraz ośrodek zdrowia. Ważną rolę do odegrania przypisali również placówkom oświatowym i policji. Wskazywali także na Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, w tym kluby sportowe, kościół, koła gospodyń wiejskich oraz odpowiednie służby powiatowe.

Kolejne kwestie poruszone w ankiecie dotyczyły dostępności w gminie placówek służby zdrowia, oświatowo-wychowawczych, kulturalnych oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych. Jednocześnie poproszono badanych o wskazanie deficytów w powyższym zakresie. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w gminie?

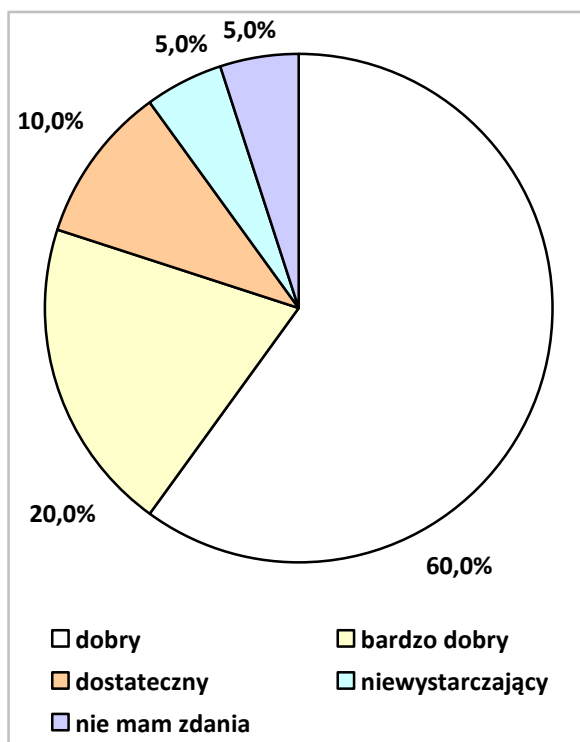

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

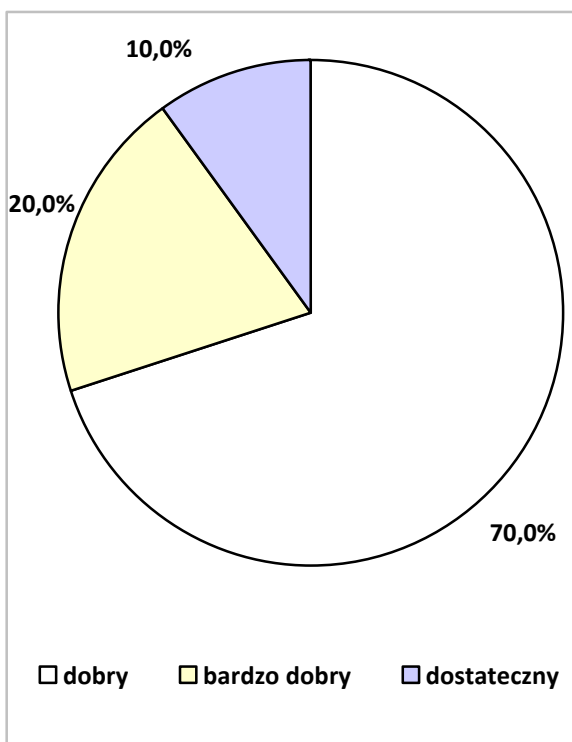
Większość respondentów pozytywnie oceniła dostępność placówek służby zdrowia w gminie. Prawie 48% z nich uznało ją za dobrą, 19% za dostateczną, a 4,8% za bardzo dobrą. Jednocześnie jednak niemal 24% badanych stwierdziło, że jest ona niewystarczająca. Jedyne 4,8% badanych nie miało w tej sprawie zdania.

Do lekarzy, których w gminie brakuje bądź do których trudno się dostać, ankietowani zaliczali najczęściej: kardiologa i neurologa, a także okulistę, geriatrę, chirurga, gastrologa, ortopedę, urologa, psychiatrę, alergologa, laryngologa i homeopatę.

Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?

Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?

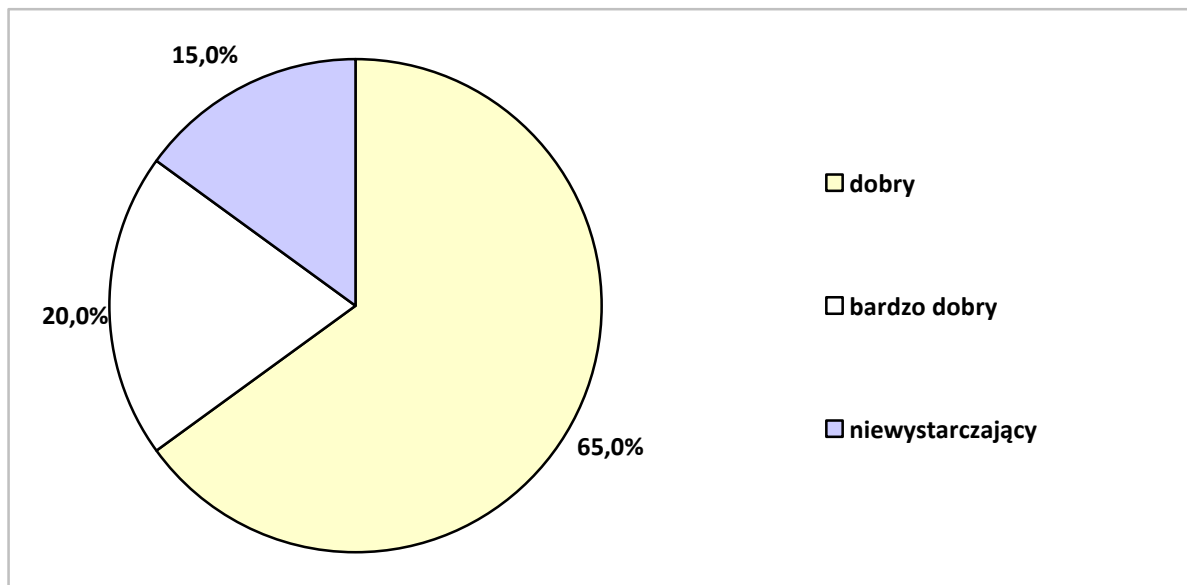
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Największy odsetek respondentów (odpowiednio 60 i 70%) stwierdził, że dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych w gminie jest dobry. Za bardzo dobry uznało go po 20% badanych, a za dostateczny po 10 %.

Negatywnie dostępność placówek oświatowo-wychowawczych w gminie oceniło 5% ankietowanych. Zdania w tej sprawie nie miało 5% respondentów. Warto zauważyć, że mieszkańcy gminy bardzo wysoko i tylko pozytywnie ocenili dostęp do placówek kulturalnych.

Wskazując placówki oświatowo-wychowawcze oraz kulturalne, których w gminie brakuje bądź do których dostęp jest ograniczony, badani wymieniali najczęściej kino, świetlice i kluby wiejskie, dużo rzadziej natomiast przedszkole, żłobek, teatr, klub seniora, dyskotekę, a także szkołę zawodową lub średnią.

Wykres 7. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?

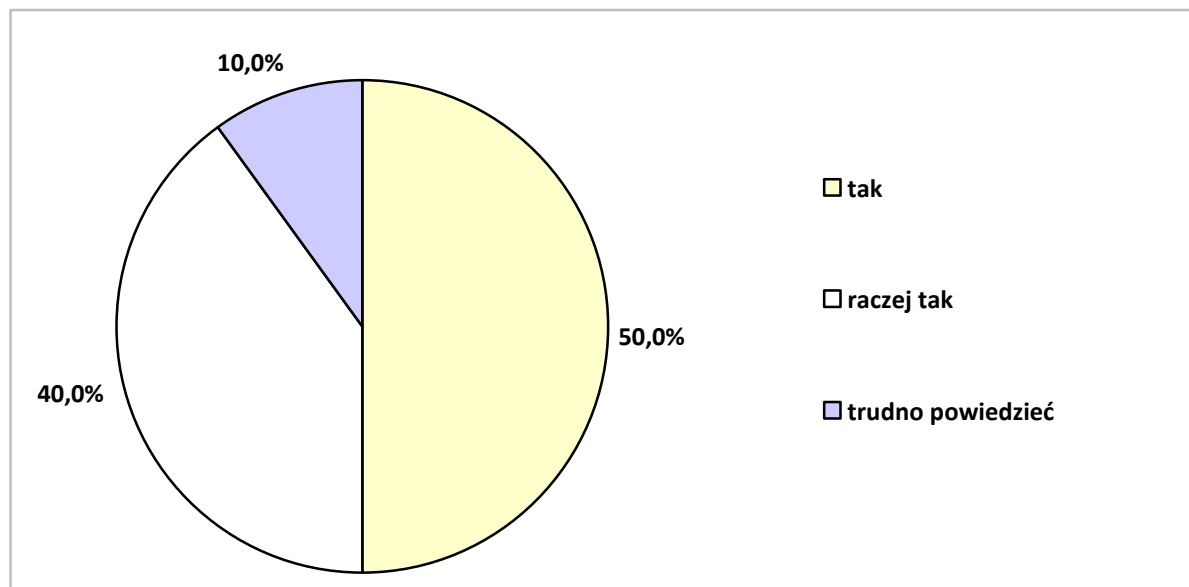
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość respondentów (65%) dobrze oceniło dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie, a kolejne 20% przyznało, że jest on bardzo dobry. Natomiast 15% badanych uznało, że jest on niewystarczający.

W przypadku infrastruktury sportowo-rekreacyjnej badani dostrzegali jednak więcej deficytów aniżeli w przypadku placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych. Wśród nich najczęściej wymieniali niedostatek takich obiektów, jak: ogólnodostępne boiska, w tym „Orliki” w Długiem Starem i Gołanicach, basen, sale gimnastyczne (Długie Stare, Lasocice), boisko szkolne w Długiem Starem, a także klub oświatowo-sportowy dla dzieci w wieku 10-16 lat oraz napowietrzne siłownie dla dzieci i dorosłych.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające uzyskać od respondentów opinie na temat stanu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Czy czuje się Pan(-i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (w sumie 90%) stwierdziła, że czuje się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Jednocześnie zdania w tej sprawie nie miało 10% respondentów.

20. SEKTOR POZARZĄDOWY

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

W 2013 roku w gminie Świąciechowa, poza 9 jednostkami Ochotniczej Straży Pożarnej, funkcjonowało 7 organizacji pozarządowych.

Samorząd gminy, w oparciu o akt prawa miejscowego („Program współpracy Gminy Świąciechowa z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami na rok 2013”)

podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecenia organizacjom realizacji zadań własnych oraz doradztwa i konsultacji.

Poniższa tabela przedstawia wykaz organizacji pozarządowych funkcjonujących w gminie.

Tabela 39. Organizacje pozarządowe w gminie w 2013 roku

lp.	nazwa i adres organizacji	charakterystyka działania	kategoria klienta
1.	Klub Sportowy „Kormoran”, ul LWP 6, 64-115 Świąciechowa	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój różnych dyscyplin sportowych, • szkolenie i organizowanie zajęć, • promocja sportu, • dbanie o bazę sportowo-rekreacyjną, • zachęcanie młodzieży do aktywnego udziału w zajęciach sportowych, • uczestnictwo w zawodach, • integracja dzieci i młodzieży z terenu gminy Świąciechowa, • popularyzacja różnych dyscyplin sportu. 	dzieci, młodzież, dorośli
2.	Ludowy Klub Sportowy „Błękitni”, Niechłód 22b, 64-115 Świąciechowa		
3.	Klub Sportowy „Iskra”, Długie Stare.		
4.	Uczniowski Klub Sportowy „Dragon”, Długie Stare, ul. Leszczyńska 1, 64-100 Leszno		
5.	Klub Żołnierzy Rezerwy Ligi Obrony Kraju, ul. Śmigielska 1a, 64-115 Świąciechowa		
6.	Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Koło w Świąciechowie, ul. Rynek 4, 64-115 Świąciechowa	<ul style="list-style-type: none"> • integrowanie oraz aktywizowanie środowisk emerytów, rencistów i inwalidów, • poprawianie warunków socjalno-bytowych emerytów, rencistów i inwalidów. 	emeryci, renciści, inwalidzi
7.	Stowarzyszenie „ZMW” Przybyszewo, ul. Wiejska 51, 64-100 Leszno	<ul style="list-style-type: none"> • integracja wsi, • promowanie zdrowego stylu życia, • wspieranie inicjatyw i organizacja działań w zakresie kultury fizycznej i sportu, społecznych i gospodarczych wsi, • promowanie regionu, • promowanie wolontariatu. 	dzieci, młodzież, dorośli

Dane Urzędu Gminy w Świąciechowie.

W 2013 roku w gminie Świąciechowa było 5 parafii Kościoła rzymskokatolickiego. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 40. Kościoły w gminie w 2013 roku

lp.	nazwa parafii	adres kościoła
1.	Rzymskokatolicka Parafia pw. św. Marcina	Długie Stare, ul. Wiosenna 2, 64-100 Leszno
2.	Rzymskokatolicka Parafia pw. św. Ap. Piotra i Pawła	Gołanice, ul. Parkowa 19, 64-117 Krzycko Małe
3.	Rzymskokatolicka Parafia pw. NMP Śnieżnej	64-117 Krzycko Małe, ul. Główna 88

4.	Rzymskokatolicka Parafia pw. Niepokalanego Poczęcia NMP	Lasocice, ul. Kościelna 44, 64-100 Leszno
5.	Rzymskokatolicka Parafia pw. św. Jakuba Większego Apostoła	64-115 Świąciechowa, ul. Kościelna 7

Dane Urzędu Gminy w Świąciechowie.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) jest jedną z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Przedstawiona poniżej analiza została opracowana na podstawie zebranych materiałów, które są podmiotem analizy, i obejmują następujące obszary:

- bezrobocie i ubóstwo;
- rodzina, dziecko i młodzież;
- uzależnienia i przemoc w rodzinie;
- bezdomność;
- starość;
- niepełnosprawność;
- kapitał społeczny i ludzki;
- inne mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.

Obszar BEZROBOCIE I UBÓSTWO	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań mających na celu ograniczenie zjawiska bezrobocia w gminie, w tym wśród kobiet • prowadzenie przez pracowników socjalnych działań służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym osób w wieku 45 lat i więcej • przeciwdziałanie zjawisku dziedziczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • niepozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) • ograniczone działania mające na celu zachęcanie inwestorów do tworzenia nowych miejsc pracy • brak działań wpływających na dostosowywanie

<p>bezrobocia</p> <ul style="list-style-type: none"> • upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych • prowadzenie działań służących ograniczeniu zjawiska nielegalnego zatrudnienia • przeciwdziałanie zjawisku ubóstwa 	<p>kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> • ograniczone możliwości pomocy rodzinom niepełnym, ubogim, niezaradnym życiowo
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wystarczająca wiedza osób bezrobotnych o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy oraz o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • korzystanie przez osoby bezrobotne z dostępu do europejskich rynków pracy • możliwość ograniczania bezrobocia dzięki środkom finansowym z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) • działalność organizacji pozarządowych na rzecz osób bezrobotnych • promowanie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost poziomu bezrobocia, w tym wśród osób w wieku 45 lat i więcej • utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia wśród kobiet • wzrost liczby osób bezrobotnych wymagających aktywizacji • występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia • brak nowych inwestorów tworzących miejsca pracy • ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież • wzrost poziomu nielegalnego zatrudnienia • postępujące zjawisko ubóstwa

Obszar RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin • efektywna praca socjalna • przeprowadzanie analiz potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • wystarczający dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • prowadzenie działań inicjujących powstawanie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci • rozwijanie sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • koordynowanie działań instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzież • prowadzenie działań mających na celu podniesienie poziomu nauczania • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • propagowanie wśród dzieci i młodzieży idei wolontariatu • prowadzenie działań profilaktycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak działań mających na celu rozwijanie opieki przedszkolnej • brak działań na rzecz rozwoju szkolnictwa ponadgimnazjalnego • niedostosowywanie do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferty spędzania czasu wolnego • niewystarczająca oferta placówek oferujących spędzanie wolnego czasu przez dzieci i młodzież

<p>w obszarze zdrowia</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań mających na celu zwiększenie dostępności opieki medycznej dla mieszkańców 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wystarczające rozpoznanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • wystarczający dostęp do placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży • możliwość poprawy skuteczności pomocy udzielanej rodzinom, dzieciom i młodzieży dzięki koordynacji działań instytucji wspierających te grupy • odpowiednia dostępność szkół podstawowych i gimnazjalnych • zadowalający poziom nauczania w placówkach oświatowych • wzrost liczby dzieci i młodzieży korzystających z oferty spędzania czasu wolnego • istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • wzrost liczby wolontariuszy wśród dzieci i młodzieży • wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych • zanikanie więzi rodzinnych, rozpad rodzin • niewystarczające wywiązywanie się rodziców ze swoich funkcji • wzrost liczby rodzin wymagających wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego • brak grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci • brak żłobka • niewystarczający dostęp do opieki przedszkolnej • brak możliwości kontynuowania przez młodzież nauki na poziomie ponadgimnazjalnym • słaba dostępność opieki medycznej – niewystarczający dostęp do lekarzy specjalistów • niedostateczny stopień rozwiązywania problemu bezrobocia, szczególnie wśród ludzi młodych i wykształconych • narastające problemy opiekuńczo-wychowawcze

Obszar UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działalności terapeutycznej i rehabilitacyjnej w obszarze uzależnień • zapewnianie dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom dotkniętym problemami uzależnień • kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe • diagnozowanie kwestii inicjacji alkoholowej i narkotykowej wśród dzieci i młodzieży • kontrolowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży • prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • istnieje zespół interdyscyplinarny • prowadzenie różnorodnych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • niepodejmowanie działań mających na celu powstawanie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • brak działań mających na celu pozyskiwanie kadry do pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie

<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie działań w ramach programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie • zapewnianie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia • podejmowanie działań mających na celu kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba rodzin korzystających ze wsparcia psychospołecznego i prawnego • wzrost liczby osób uzależnionych i współuzależnionych objętych leczeniem odwykowym • zwiększająca się świadomość rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych co do zagrożeń uzależnieniami • wzrastająca wśród dzieci i młodzieży świadomość zagrożenia uzależnieniami • wzrost liczby rodzin objętych poradnictwem i interwencją z powodu przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej • brak grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • niewystarczająca ilość kadry pracującej z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie • brak organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie • wzrost liczby osób wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych • widoczny wzrost zagrożenia alkoholizmem

Obszar BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań na rzecz osób bezdomnych • informowanie bezdomnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • zapewnianie osobom bezdomnym schronienia • zapewnianie wsparcia osobom wychodzącym z bezdomności • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak diagnozowania problemu bezdomności • brak działań zapobiegających bezdomności • brak indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności • brak działań uwrażliwiających mieszkańców na problemy osób bezdomnych oraz mających na celu zwiększenie akceptacji społecznej osób bezdomnych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych wymagających schronienia • posiadanie przez bezdomnych wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia • odpowiednia jakość usług świadczonych osobom bezdomnym 	<ul style="list-style-type: none"> • istnienie problemu bezdomności • ograniczone możliwości realizowania indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności • wzrastająca liczba osób bezdomnych zmagających się z bezrobociem • istnienie zjawiska minimalizowania problemów osób bezdomnych • niski poziom społecznej akceptacji osób bezdomnych • brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezdomnych • niewzrastająca liczba osób wychodzących

	z bezdomności
--	---------------

Obszar STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy podjmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej prowadzenie działań mających na celu podniesienie poziomu życia osób starszych prowadzenie wśród osób starszych działań prozdrowotnych uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób starszych prowadzenie działań mających na celu poprawę sfery technicznej ułatwiającej osobom starszym codzienne życie podjmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych 	<ul style="list-style-type: none"> niewystarczająca liczba pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze niewystarczająca pomoc dla ludzi starszych brak działań inicjujących powstawanie grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób starszych niezapewnianie osobom starszym wsparcia w ramach małych form pomocy (kluby seniora, dom dziennego pobytu) brak działań umożliwiających osobom starszym kontynuowanie aktywności zawodowej niewystarczająca oferta placówek oferujących spędzanie wolnego czasu przez ludzi starszych niezapewnianie osobom młodym warunków do pozostania w gminie brak działań inicjujących w gminie wolontariat na rzecz osób starszych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> posiadanie przez osoby starsze wiedzy o dostępnych formach pomocy wzrost liczby osób starszych korzystających z usług opiekuńczych możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny dobra dostępność domów pomocy społecznej zwiększający się udział osób starszych w działaniach prozdrowotnych 	<ul style="list-style-type: none"> wzrost liczby osób starszych brak w gminie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób starszych brak dostępu osób starszych do małych form pomocy (kluby seniora, dom dziennego pobytu) niski poziom życia osób starszych mała liczba osób starszych kontynuujących aktywność zawodową istnienie zjawiska marginalizacji problemów i potrzeb osób starszych nieodpowiednia do potrzeb osób starszych infrastruktura techniczna brak w gminie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze w codziennym życiu migracja osób młodych, wykształconych do większych jednostek administracyjnych

Obszar NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy inicjowanie powstawania grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób 	<ul style="list-style-type: none"> niewystarczająca liczba pracowników świadczących opiekę i wsparcie osobom niepełnosprawnym brak wsparcia w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami

<p>niepełnosprawnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie współpracy z podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne osobom niepełnosprawnym • udział w likwidowaniu barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • podejmowanie działań mających na celu zwiększenie wśród mieszkańców gminy akceptacji osób niepełnosprawnych • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych 	<p>psychicznymi</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak upowszechniania wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy • brak grup i klas integracyjnych w placówkach oświatowo-wychowawczych • brak działań mających na celu uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób niepełnosprawnych • brak działań inicjujących wolontariat na rzecz osób niepełnosprawnych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie przez osoby niepełnosprawne wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia • wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych • istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wrastająca liczba osób niepełnosprawnych wymagających opieki i wsparcia ze strony pracowników GOPS-u • zwiększająca się liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających wsparcia • brak w gminie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób niepełnosprawnych • brak bazy rehabilitacyjnej w gminie • nieposiadanie przez osoby niepełnosprawne wystarczającej wiedzy o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy • istnienie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie • wzrost liczby dzieci wymagających umieszczenia w grupach i klasach integracyjnych • marginalizowanie problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych • niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby niepełnosprawne w codziennym życiu

Obszar KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego • diagnozowanie problemów społecznych w gminie • informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia • poprawianie jakości obsługi klientów GOPS-u • prowadzenie bazy danych o instytucjach wsparcia i organizacjach pozarządowych mogących świadczyć pomoc mieszkańcom • uświadamianie władzom gminy roli i potrzeb 	<ul style="list-style-type: none"> • nieodpowiednia do potrzeb liczba pracowników socjalnych • brak działań zapobiegających wypaleniu zawodowemu pracowników pomocy społecznej • brak inicjatyw mających na celu powstanie nowych placówek pomocy społecznej • brak działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej • brak działań inicjujących wolontariat

sektora pomocy społecznej <ul style="list-style-type: none"> • przeciwdziałanie negatywnym stereotypom postrzegania sektora pomocy społecznej • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych 	
szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze wykształcona kadra zatrudniona w ośrodku pomocy społecznej • wystarczająca wiedza na temat problemów społecznych w gminie • posiadanie przez beneficjentów systemu pomocy społecznej wiedzy o dostępnych formach wsparcia • rosnąca świadomość mieszkańców pozwalająca na lepsze rozpoznanie ich potrzeb społecznych • odpowiednia jakość obsługi klientów systemu pomocy społecznej • posiadanie przez pracowników pomocy społecznej wiedzy na temat instytucji wsparcia i organizacji pozarządowych mogących świadczyć pomoc mieszkańcom • zmieniający się na korzyść wizerunek sektora pomocy społecznej • możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej • istnienie organizacji pozarządowych (m.in. dobrze działających w dziedzinie sportu) • włączanie się przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych w działania pomocowe • zaangażowanie mieszkańców w działalność społeczną • dobre współdziałanie instytucji gminnych • wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców • zwiększający się poziom bezpieczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej przypadających na jednego pracownika socjalnego • popadanie w rutynę i doznawanie syndromu wypalenia zawodowego przez pracowników pomocy społecznej • niedostatecznie rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej • niedofinansowany system pomocy społecznej • mała liczba wolontariuszy świadczących pomoc osobom wymagającym wsparcia • niski poziom integracji i aktywności społecznej – niewielka chęć do podejmowania inicjatyw społecznych oraz działań w ramach wolontariatu

22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Diagnoza przeprowadzona w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Święciechowa obejmowała kilkanaście zagadnień. Analiza **sytuacji demograficznej** wykazała, że w gminie wzrasta liczba mieszkańców właściwie w każdej ekonomicznej grupie wieku. Tendencja ta implikuje konieczność zapewnienia dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji, a osobom starszym pomocy materialnej i rzeczowej, dostępu do usług medycznych,

opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

W odniesieniu do **infrastruktury technicznej** diagnoza pozwoliła stwierdzić, iż jest ona dobrze rozwinięta. Zwraca uwagę fakt, że 100% ludności korzysta z sieci wodociągowej, a prawie 60% ludności z sieci kanalizacyjnej. Niedostatecznie natomiast rozwinięta jest sieć gazowa (tylko 150 rodzin korzysta z sieci gazowej). Wpływ na taki stan rzeczy ma generujący wysokie koszty budowy infrastruktury rozproszony charakter zabudowy miejscowości wiejskich. Pomimo tych trudności w latach 2010-2013 zrealizowano liczne inwestycje w gminie m.in. budowę sieci kanalizacji sanitarnej w gminie oraz sieci wodociągowej.

Jeśli chodzi o **komunikację** w gminie, dobre połączenia komunikacyjne mają mieszkańcy Świąciechowy, Strzyżewic, Lasocic, Henrykowa i Długiego Starego, jednak mieszkańcy trzech ostatnich miejscowości nie mają bezpośredniego połączenia z ośrodkiem zdrowia i Urzędem Gminy (muszą dojeżdżać przez Leszno). Z trudnościami komunikacyjnymi zmagają się natomiast mieszkańcy miejscowości Trzebiny, Ogrody, Przybyszewo i Niechłód.

Analiza **sytuacji gospodarczej** gminy wykazała, że gmina Świąciechowa ma przede wszystkim charakter rolniczy. Użytki rolne zajmują 8.131 ha, tj. 60,2% powierzchni gminy. W strukturze użytków rolnych przeważają grunty orne – 6.410 ha. Ziemię tę użytkują rolnicy indywidualni, Przedsiębiorstwo Rolne Sp. z o.o. Długie Stare oraz Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna. Rolnicy uprawiają zboże paszowe i hodują trzodę chlewną. Jednakże występuje tu również przemysł, w którym dominującą rolę odgrywają zakłady związane z rolnictwem lub działające na rzecz rolnictwa. Są to m. in. hurtownie pasz, punkty sprzedaży urządzeń i maszyn rolniczych, ferma drobiu, ubojnie zwierząt, zakłady przetwórstwa mięsnego oraz gorzelnie.

Generalnie liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie w latach 2011-2013 systematycznie zwiększała się. Działały one głównie w takich sekcjach, jak: handel i naprawy, budownictwo, przetwórstwo przemysłowe, rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo, transport i gospodarka magazynowa. Dodatkowo gmina posiada ok. 10 ha terenów przeznaczonych na aktywizację gospodarczą, w tym na przemysł, rzemiosło, składy budowlane, handel hurtowy i usługi uciążliwe.

Gospodarka determinuje sytuację na **rynku pracy**. Jej analiza wykazała, że na koniec 2013 roku liczba osób bezrobotnych w gminie zmalała w porównaniu z rokiem poprzednim (wśród nich większość stanowiły kobiety).

Najczęściej bez zatrudnienia pozostawały osoby młode z krótkim stażem pracy lub bez stażu pracy, którym powinno się zapewnić możliwość poszerzenia doświadczenia zawodowego lub podjęcia pierwszej pracy, oraz osoby mające za sobą kilkanaście lat pracy, którym z kolei powinno się zapewnić możliwość przekwalifikowania, aby wzmocnić ich konkurencyjność na rynku pracy.

Co się tyczy **zasobów i warunków mieszkaniowych**, w latach 2011-2013 w gminie zmniejszyła się liczba mieszkań komunalnych do 38, tym samym zmniejszyła się powierzchnia użytkowa mieszkań. Zwiększyła się natomiast przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę. W latach 2011-2013 nie oddano do użytku ani jednego nowego mieszkania komunalnego. W analizowanym okresie zmniejszała się również liczba rodzin, które nie mogąc pokryć całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywały dodatek mieszkaniowy.

Problemem związanym z polityką mieszkaniową i deficytem mieszkań jest eksmisja. Najczęściej prowadzi ona do **bezdomności**, która – jak wykazała diagnoza – nie urasta w gminie Święciechowa do rangi problemu społecznego, a jest jedynie zjawiskiem. Przez większość część roku ma charakter jednostkowy, ulegając nasileniu w okresie zimowym, i dotyczy głównie mężczyzn z problemem alkoholowym.

Analiza **zasobów edukacyjnych** gminy pozwoliła stwierdzić, iż na jej terenie funkcjonuje 4 placówki oświatowo-wychowawcze, w tym 1 przedszkole z 4 oddziałami zamiejscowymi, 3 zespoły szkół (3 szkoły podstawowe, 3 szkoły gimnazjalne). Jeśli chodzi o **instytucje kultury**, działalność w gminie prowadzą: Samorządowy Ośrodek Kultury i Gminna Biblioteka. Działają cztery zespoły śpiewacze oraz zespół pieśni i tańca. Stanowią one ofertę dla mieszkańców i uświetniają uroczystości i imprezy gminne. W gminie odbywa się wiele imprez kulturalnych, wśród których wyróżniają się Powiatowy Przegląd Zespołów Śpiewaczych, [Rejonowe Zawody Sikawek Konnych](#) oraz [Gminny Rajd Rowerowy](#). Imprezy kulturalne i inne związane z uroczystościami rodzinnymi mogą również odbywać się w salach wiejskich, którymi dysponują wszystkie sołectwa.

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna w gminie jest dobrze rozwinięta. Składa się na nią 7 obiektów, w tym funkcjonująca przy Zespole Szkół w Święciechowie sala gimnastyczna, dwa boiska „Orlik” (w Święciechowie i Lasocicach) oraz boiska sportowe w Święciechowie, w Gołanicach, w Strzyżewicach i w Długim Starem. W gminie działają również liczne kluby sportowe, a miłośnicy sportów rowerowych mają do dyspozycji ścieżkę rowerową.

Jeśli chodzi o **walory turystyczne** gminy, posiada w swojej ofercie różne formy wypoczynku. Do walorów turystycznych gminy należą urokliwe krajobrazy z lasami i jeziorem, ciekawe zabytki, Izba Regionalna, ciągle żywe tradycje i obrzędy ludowe. Są tu atrakcyjne miejsca dla wędkarzy, zbierających jagody i grzyby oraz gości lubiących spacerować. Dobra sieć dróg i ścieżek leśnych stanowi bazę do uprawiania turystyki rowerowej i konnej. Nad Jeziorem Krzyckim w Gołanicach jest kąpielisko strzeżone oraz tereny plażowe. Atrakcją turystyczną jest znajdująca się na terenie Strzyżewic i Leszna Centralna Szkoła Szybowcowa AP, gdzie odbywają się zawody szybowcowe, balonowe, modeli latających. W gminie znajduje się 5 obiektów zakwaterowania zbiorowego, które dysponują 176 miejscami noclegowymi.

Co się tyczy **infrastruktury zdrowotnej**, w gminie Świąciechowa świadczenia zdrowotne realizują 3 niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, są prowadzone 4 prywatne praktyki lekarskie oraz działają 2 apteki. Schorzeniami najczęściej stwierdzanymi u dzieci i młodzieży są: dychawica oskrzelowa, choroby układu moczowego, alergie skórne i pokarmowe, niedokrwistość, wady rozwojowe oraz otyłość. Dorosła populacja gminy najczęściej zmagają się natomiast z chorobami układu krążenia, cukrzycą, chorobami układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej, przewlekłym nieżytem oskrzeli, dychawicą oskrzelową, przewlekłymi chorobami obwodowego układu trawiennego i chorobami tarczycy.

Analiza **sytuacji dziecka** w gminie wykazała, że problemami, które najczęściej dosięgają dzieci, młodzież i ich rodziny, są dysfunkcje występujące w domu (odnoszące się do bezradności opiekuńczo-wychowawczej rodziców, nadużywania przez nich alkoholu i przemocy domowej), zjawisko ubożenia rodzin (powodowane m.in. bezrobociem, które na skutek wyjazdu jednego z rodziców w poszukiwaniu pracy za granicę prowadzi do eurosieroctwa) oraz agresja i przemoc w grupie rówieśniczej. Z kolei analiza potrzeb dzieci i młodzieży pokazała konieczność zapewnienia im szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, w tym zajęć sportowych i kulturalnych, zwiększenia wsparcia i opieki rodzicielskiej oraz dofinansowania zakupu podręczników szkolnych.

Jeśli chodzi o stan **bezpieczeństwa publicznego**, w 2013 roku na terenie gminy Świąciechowa popełniono ogółem 39 przestępstw. Wśród nich dominowały kradzieże i kradzieże z włamaniem.

Szeroko rozumianą **pomoc społeczną** w gminie świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, którego kadre w 2013 roku stanowiło 8 osób. Na 1 pracownika socjalnego przypadało 3.742 mieszkańców co oznacza, że wskaźnik zatrudnienia 1 pracownika

socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, nie był spełniony. W wykonywaniu zadań GOPS współdziałał z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy i sołectw, innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2011-2013 zmieniała się tylko nieznacznie. Największą grupę w ich gronie stanowiły charakteryzujące się niskim poziomem dochodów rodziny ubogie. Pochodzące z nich dzieci, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania w szkołach. Diagnozę tę potwierdziły dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej; w latach 2011-2013 najczęstszą przyczyną było ubóstwo, również prowadzące do ubóstwa bezrobocie, w dalszej kolejności długotrwała lub ciężka choroba i niepełnosprawność. W mniejszym stopniu mieszkańcy gminy korzystali z pomocy społecznej z takich przyczyn, jak alkoholizm, potrzeba ochrony macierzyństwa, czy bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Na koniec 2013 roku na infrastrukturę socjalną gminy, obok GOPS-u, składały się 4 świetlice prowadzące zajęcia terapeutyczne. Mieszkańcy gminy Święciechowa korzystali również z oferty Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz innych jednostek wsparcia działających poza gminą, tj. Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Noclegowni dla bezdomnych, Środowiskowych Domów Samopomocy w Lesznie, Włoszakowicach i Kąkolewie, Poradni Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień Stowarzyszenia „Monar” w Lesznie.

Analiza **sytuacji osób niepełnosprawnych** pozwoliła stwierdzić, że ich udział w ogóle mieszkańców gminy był w 2002 roku wysoki i wynosił 19,58%. Osoby w wieku produkcyjnym dotknięte niepełnosprawnością stanowiły 1/5 ogółu ludności gminy będącej w tej ekonomicznej grupie wieku. Liczną grupę reprezentowały również osoby niepełnosprawne w wieku poprodukcyjnym, których odsetek wśród osób starszych w gminie wynosił ponad 56%. Najwięcej osób dotkniętych niepełnosprawnością w gminie posiadało wykształcenie podstawowe ukończone i zasadnicze. Zdecydowana większość osób zmagających się z tym problemem była bierna zawodowo.

Wysoką skalę niepełnosprawności w gminie potwierdziły dane Ośrodka Pomocy Społecznej dotyczące powodów udzielania wsparcia, wśród których w latach 2011-2013 problem ten figurował na czwartym miejscu, oraz przyznawania zasiłków pielęgnacyjnych, których liczba z roku na rok rosła.

Diagnoza **problemów uzależnień i przemocy w rodzinie** pokazała, że ich rozmiar wyłaniający się z danych statystycznych może się różnić od faktycznego stanu. Świadczą o tym odczucia mieszkańców, którzy w badaniach ankietowych i monitoringowych zaliczali te zjawiska do najpoważniejszych problemów społecznych w gminie.

W 2013 roku na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie przeznaczono nieco więcej środków finansowych niż w roku ubiegłym. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie zmniejszyła się z roku na rok, liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2013 r. zmniejszyła się w porównaniu do roku 2012. W ramach swojej działalności GKRPA przeprowadzała kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz odbywała rozmowy interwencyjno-motywuujące z osobami nadużywającymi alkoholu. W latach 2011-2013 liczba osób objętych takimi rozmowami rosła z roku na rok, spadała natomiast liczba osób, wobec których Komisja wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w latach 2011 i 2013 GKRPA 5-krotnie kontaktowała się z osobami dotkniętymi tym problemem. Na terapię skierowała łącznie 4 osoby. Komisja złożyła również 1 zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa w stosunku do sprawcy przemocy w rodzinie.

Obok GKRPA ważną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w gminie pełniły Komenda Powiatowa Policji oraz takie jednostki i grupy wsparcia, jak: Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym, 4 świetlice prowadzące zajęcia terapeutyczne oraz Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2013 roku policjanci z Zespołu Dzielnicowych w Świąciechowie przeprowadzili w gminie 73 interwencje domowe, 3 zakończone procedurą „Niebieskiej Karty”. Zarejestrowano 10 sprawców przemocy znajdujących się pod wpływem alkoholu i 3 ofiary przemocy domowej. Dodać należy, że w 2013 r. wszczęto 3 procedury Niebieskiej Karty.

Badania ankietowe w środowisku lokalnym wykazały, że atutem gminy zdaniem mieszkańców jest położenie niedaleko od Leszna oraz walory krajobrazowe gminy. Ankietowani podkreślali bardzo dobrą działalność instytucji kulturalnych i oświatowych w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży. Jako słabe strony mieszkańcy uznali połączenia komunikacyjne w gminie oraz z Leszmem. Mieszkańcy twierdzą, że w gminie brakuje miejsc pracy, zmusza ich to do poszukiwania pracy na terenie Leszna, której w konsekwencji nie otrzymują ze względu na trudności z dojazdem. Ankietowani podkreślali, że wzrasta bezrobocie i alkoholizm.

Zdaniem mieszkańców, aby poprawić sytuację osób i rodzin, gmina powinna zapewnić pracę oraz aktywizować bezrobotnych we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Lesznie. Ankieterzy podkreślali również deficyt wśród pracowników socjalnych oraz ubogą ofertę GOPS w zakresie pomocy osobom starszym.

Analiza **sektora pozarządowego** w gminie pozwoliła stwierdzić, iż w 2013 roku obejmował on 7 organizacji pozarządowych i 9 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Samorząd gminy podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecenia organizacjom realizacji zadań własnych oraz doradztwa i konsultacji. W gminie było także 5 parafii Kościoła rzymskokatolickiego.

Dokonana **analiza SWOT** umożliwiła identyfikację mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją, pomagając jednocześnie usystematyzować zgromadzoną dotychczas wiedzę.

Uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych posłużyły, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, do opracowania założeń polityki społecznej gminy Świąciechowa na lata 2014-2024. Zostały one przedstawione w części programowej strategii.

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Święciechowa na lata 2014-2024, jest następująca:

**Święciechowa gminą zintegrowaną społecznie,
stwarzającą mieszkańcom możliwości rozwoju
i podnoszącą jakość ich życia**

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

Cel strategiczny 1:**Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom.****Cel operacyjny 1:****Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy.**

LP.	Działania/zadania	Harmonogram realizacji	Podmiot odpowiedzialny za realizację działania	Podmiot wspierający działanie	Źródła finansowania	Wskaźniki/mierniki	Źródła danych
1	Podjęcie współpracy w zakresie aktywizowania oraz podejmowanie działań instytucji wspierających osoby bezrobotne i poszukujące pracy	Działanie ciągłe w czasowym horyzoncie strategii	GOPS Świętęchowa	PUP Leszno, organizacje pozarządowe	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostki realizujące zadanie	Liczba osób objętych różnymi formami wsparcia	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
2	Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi	Działanie ciągłe w czasowym horyzoncie strategii	GOPS Świętęchowa	-----	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostkę realizującą zadanie	Liczba osób objętych pomocą w formie pracy socjalną	Dokumentacja podmiotu realizującego zadanie
3	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej	Działanie ciągłe w czasowym horyzoncie strategii	GOPS Świętęchowa	Organizacje pozarządowe, Kościoł	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostki realizujące zadanie	Liczba osób objętych pomocą finansową i rzeczową	Dokumentacja podmiotu realizującego zadanie
4	Promowanie możliwości inwestowania w gminie, zachęcanie do tworzenia na terenie gminy nowych podmiotów gospodarczych	Działanie ciągłe w czasowym horyzoncie strategii	Gmina Świętęchowa	-----	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostkę realizującą zadanie	Liczba nowych podmiotów gospodarczych	Dokumentacja podmiotu realizującego zadanie

**Cel operacyjny 2:
Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, ubogich.**

LP.	Działania/zadania	Harmonogram realizacji	Podmiot odpowiedzialny za realizację działania	Podmiot wspierający działanie	Źródła finansowania	Wskaźniki/mierniki	Źródła danych
1	Zwiększenie zasobów mieszkań komunalnych i socjalnych	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	Gmina Świętęchowa	-----	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostkę realizującą zadanie	Liczba nowych mieszkań komunalnych i socjalnych	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
2	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	GOPS Świętęchowa	Organizacje pozarządowe, Kościół	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostki realizujące zadanie	Liczba osób objętych pomocą finansową i rzeczową	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
3	Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez dożywianie w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenia w podręczniki i pomoce szkolne, zapewnienia alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	GOPS Świętęchowa, placówki oświatowe, GKRPA, Gmina Świętęchowa	Organizacje pozarządowe,	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostki realizujące zadanie	Liczba dzieci objętych pomocą	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

**Cel operacyjny 3:
Pomoc zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.**

LP.	Działania/zadania	Harmonogram realizacji	Podmiot odpowiedzialny za realizację działania	Podmiot wspierający działanie	Źródła finansowania	Wskaźniki/mierniki	Źródła danych
1	Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi i dotkniętymi bezdomnością	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	GOPS Świętęchowa	-----	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostkę realizującą zadanie	Liczba osób objętych pomocą	Dokumentacja podmiotu realizującego zadanie
2	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	GOPS Świętęchowa	Organizacje pozarządowe, Kościół	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostki realizujące zadanie	Liczba osób objętych pomocą finansową i rzeczową	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
3	Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	GOPS Świętęchowa, Noclegownia, Gmina Świętęchowa	Organizacje pozarządowe,	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostki realizujące zadanie	Liczba osób objętych pomocą	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

Cel strategiczny 2:

Wspieranie rodzin i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Cel operacyjny 1:

Wzmacnianie rodzin i podnoszenie poziomu ich funkcjonowania.

Cel operacyjny 2:

Pomoc rodzinom będącym w kryzysie; rozwijanie systemu wsparcia.

Cel operacyjny 3:

Wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.

LP.	Działania/zadania	Harmonogram realizacji	Podmiot odpowiedzialny za realizację działania	Podmiot wspierający działanie	Źródła finansowania	Wskaźniki/mierniki	Źródła danych
1	Zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo - wychowawczą	Działanie ciągłe w czasowym horyzoncie strategii	GOPS Świętęchowa	-----	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostkę realizującą zadanie	Liczba osób objętych pomocą w formie pracy socjalnej	Dokumentacja podmiotu realizującego zadanie
2	Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	Działanie ciągłe w czasowym horyzoncie strategii	GOPS Świętęchowa	-----	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostkę realizującą zadanie	Liczba osób objętych pomocą	Dokumentacja podmiotu realizującego zadanie
3	Zwiększenie dostępności dla rodzin oraz osób samotnie wychowujących dzieci wsparcia psychologicznego – pedagogicznego, prawnego i socjalnego	Działanie ciągłe w czasowym horyzoncie strategii	PCPR Leszno, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	Organizacje pozarządowe, inne instytucje opiekuńczo - wychowawcze	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostki realizujące zadanie	Liczba osób objętych pomocą	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

4	Zwiększenie dostępności opieki pielęgniarskiej i lekarskiej, w tym specjalistów	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	Placówki służby zdrowia	----	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostkę realizującą zadanie	Liczba osób objętych pomocą	Dokumentacja podmiotu realizującego zadanie
5	Kontynuowanie działalności świetlic w gminie, rozwijanie ich oferty	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	GKRPA placówki oświatowe	Gmina Święciechowa, GOPS	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostki realizujące zadanie	Liczba dzieci objętych pomocą	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
6	Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	GOPS Święciechowa	Gmina Święciechowa, placówki oświatowe, SOK, placówki służby zdrowia, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, organizacje pozarządowe, PCPR	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostki realizujące zadanie	Liczba rodzin objętych pomocą	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

**Cel strategiczny 3:
Umożliwienie/zapewnienie osobom starszym i niepełnosprawnym dogodnego życia w dotychczasowym środowisku społecznym.
Cel operacyjny 1:
Usprawnienie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.**

LP.	Działania/zadania	Harmonogram realizacji	Podmiot odpowiedzialny za realizację działania	Podmiot wspierający działanie	Źródła finansowania	Wskaźniki/mierniki	Źródła danych
1	Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	GOPS Świętęchowa	Gmina Świętęchowa, organizacje pozarządowe	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostkę realizującą zadanie	Liczba osób objętych pomocą	Dokumentacja podmiotu realizującego zadanie
2	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	GOPS Świętęchowa	Organizacje pozarządowe, Kościoł	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostki realizujące zadanie	Liczba osób objętych pomocą finansową i rzeczową	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
3	Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	GOPS Świętęchowa	-----	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostkę realizującą zadanie	Liczba osób objętych wsparciem w ramach pracy socjalnej	Dokumentacja podmiotu realizującego zadanie
4	Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	GOPS Świętęchowa, organizacje pozarządowe	Gmina Świętęchowa, placówki oświatowe	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostkę realizującą zadanie	Liczba pozyskanych wolontariuszy	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

**Cel operacyjny 2:
Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.**

LP.	Działania/zadania	Harmonogram realizacji	Podmiot odpowiedzialny za realizację działania	Podmiot wspierający działanie	Źródła finansowania	Wskaźniki/mierniki	Źródła danych
1	Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby niepełnosprawne	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	Organizacje pozarządowe	Gmina Świętęchowa, GOPS Świętęchowa, SOK, placówki oświatowe	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostkę realizującą zadanie	Liczba osób objętych pomocą	Dokumentacja podmiotu realizującego zadanie
2	Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	Gmina Świętęchowa, GOPS Świętęchowa	Organizacje pozarządowe	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostki realizujące zadanie	Liczba osób objętych pomocą	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
3	Likwidacja barier architektonicznych	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	Gmina Świętęchowa	PFRON, wszystkie instytucje działające w gminie	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostkę realizującą zadanie	Liczba osób objętych wsparciem w ramach pracy socjalnej	Dokumentacja podmiotu realizującego zadanie

Cel strategiczny 4:

Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.

Cel operacyjny 1:

Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.

LP.	Działania/zadania	Harmonogram realizacji	Podmiot odpowiedzialny za realizację działania	Podmiot wspierający działanie	Źródła finansowania	Wskaźniki/mierniki	Źródła danych
1	Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.	Działanie ciągłe w czasowym horyzoncie strategii	NZO Ośrodek zdrowia	Gmina Święciechowa, GOPS Święciechowa, placówki oświatowe	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostkę realizującą zadanie	Liczba osób objętych pomocą	Dokumentacja podmiotu realizującego zadanie
2	Zabezpieczenie świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii, zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.	Działanie ciągłe w czasowym horyzoncie strategii	NZO Ośrodek zdrowia	-----	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostkę realizującą zadanie	Liczba osób objętych pomocą	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
3	Zwiększenie dostępności w gminie usług medycznych na poziomie specjalistycznym.	Działanie ciągłe w czasowym horyzoncie strategii	NZO Ośrodek zdrowia	-----	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostkę realizującą zadanie	Liczba osób objętych pomocą	Dokumentacja podmiotu realizującego zadanie

**Cel operacyjny 2:
Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.**

LP.	Działania/zadania	Harmonogram realizacji	Podmiot odpowiedzialny za realizację działania	Podmiot wspierający działanie	Źródła finansowania	Wskaźniki/mierniki	Źródła danych
1	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.	Działanie ciągłe w czasowym horyzoncie strategii	Ośrodek zdrowia, Gmina Święciechowa	GOPS Święciechowa,	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostkę realizującą zadanie	Liczba osób objętych pomocą	Dokumentacja podmiotu realizującego zadanie
2	Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego.	Działanie ciągłe w czasowym horyzoncie strategii	Gmina Święciechowa, GKRPA, GOPS Święciechowa	Organizacje pozarządowe	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostki realizujące zadanie	Liczba osób objętych pomocą	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
3	Zintensyfikowanie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.	Działanie ciągłe w czasowym horyzoncie strategii	Gmina Święciechowa, GOPS Święciechowa, placówki oświatowe, GKRPA	Organizacje pozarządowe	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostki realizujące zadanie	Liczba podejmowanych działań profilaktycznych	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

4	Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Działanie ciągłe w czasowym horyzoncie strategii	GOPS Świętęchowa, Policja	Wszystkie instytucje działające na terenie gminy Świętęchowa	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostki realizujące zadanie	Liczba udzielonych porad i interwencji	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
5	Podjęcie współpracy z organizacjami pozarządowymi, działającymi na rzecz dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.	Działanie ciągłe w czasowym horyzoncie strategii	GOPS Świętęchowa, GKRPA, placówki oświatowe	Wszystkie instytucje działające na terenie gminy Świętęchowa	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostki realizujące zadanie	Liczba osób objętych pomocą w ramach współpracy	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

Cel strategiczny 5:

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie.

Cel operacyjne 1:

Przeciwdziałanie przestępczości oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.

LP.	Działania/zadania	Harmonogram realizacji	Podmiot odpowiedzialny za realizację działania	Podmiot wspierający działanie	Źródła finansowania	Wskaźniki/mierniki	Źródła danych
1	Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno - edukacyjnych	Działanie ciągłe w czasowym horyzoncie strategii	Placówki oświatowe	Policja	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostkę realizującą zadanie	Liczba programów	Dokumentacja podmiotu realizującego zadanie
2	Patrolowanie i monitorowanie miejsc publicznych w gminie	Działanie ciągłe w czasowym horyzoncie	Policja	-----	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez	Liczba osób objętych pomocą	Dokumentacja podmiotów realizujących

	strategii			jednostki realizujące zadanie		zadanie
3	Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	Placówki oświatowe	SOK, GKRPA, organizacja pozarządowe	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostkę realizującą zadanie	Liczba osób objętych wsparciem w ramach pracy socjalnej Dokumentacja podmiotu realizującego zadanie
4	Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont dróg i ulic, budowę chodników, przejść dla pieszych i oświetlenie, organizacja dowodu dzieci i młodzieży do szkół.	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	Gmina Świętęchowa	-----	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostkę realizującą zadanie	Liczba podjętych działań Dokumentacja podmiotu realizującego zadanie

Cel strategiczny 6

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Cel operacyjny 1:

Wzmacnianie kadry pomocy społecznej.

LP.	Działania/zadania	Harmonogram realizacji	Podmiot odpowiedzialny za realizację działania	Podmiot wspierający działanie	Źródła finansowania	Wskaźniki/mierniki	Źródła danych
1	Zwiększenie liczby pracowników socjalnych zatrudnionych w GOPS	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	GOPS Świętęchowa	Gmina Świętęchowa	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostkę realizującą zadanie	Liczba pracowników socjalnych w GOPS	Dokumentacja podmiotu realizującego zadanie

2	Dokształcanie kadry pomocy społecznej	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	GOPS Święciechowa	Organizacje pozarządowe, Gmina Święciechowa	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostki realizujące zadanie	Liczba szkoleń i warsztatów	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
3	Rozwijanie infrastruktury społecznej w gminie poprzez poszerzenie oferty już działających jednostek oraz utworzenie, w razie potrzeby nowych	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	Gmina Święciechowa	-----	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostkę realizującą zadanie	Liczba nowych powstałych jednostek	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

**Cel operacyjny 2:
Wyzwalanie aktywności obywatelskiej.**

LP.	Działania/zadania	Harmonogram realizacji	Podmiot odpowiedzialny za realizację działania	Podmiot wspierający działania	Źródła finansowania	Wskaźniki/mierniki	Źródła danych
1	Inicjowanie w gminie działalności nowych organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej i podmiotów ekonomii społecznej	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	Gmina Święciechowa	-----	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostkę realizującą zadanie	Liczba utworzonych nowych organizacji pozarządowych	Dokumentacja podmiotu realizującego zadanie
2	Wpieranie lokalowe organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	Gmina Święciechowa	Organizacje pozarządowe,	Środki własne i środki zewnętrzne pozyskane przez jednostki	Liczba realizowanych projektów	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

	pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania			realizujące zadanie	
3	Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych	Działanie ciągłe w czasowym horyzontie strategii	Organizacje pozarządowe	Środki własne środki zewnętrzne pozyskane przez jednostkę realizującą zadanie	Liczba zaangażowanych wolontariuszy
					Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI

Organem odpowiedzialnym za realizację i nadzór nad wdrażaniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świąciechowa na lata 2014-2018 będzie samorząd Gminy Świąciechowa wraz z jednostkami podległymi.

Skuteczne wdrażane i monitorowanie oparte będzie na dwóch podstawowych elementach, które zapewnia jej właściwe i prawidłowe funkcjonowanie;

- Zespół oceniający

Zespół oceniający powołany zarządzeniem Wójta, a w jego skład wejdą przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji. Zasady działania zespołu zostaną określone zarządzeniem Wójta.

- Ocena strategii

Istotnym elementem systemu monitorowania będzie sporządzenie sprawozdania z poziomu wdrażania zapisów strategicznych z roku na rok począwszy od 2016 roku. Ocena będzie sporządzana do czerwca danego roku za rok poprzedni. Ocena sporządzona na podstawie zebranych danych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację strategii i przekazywanych do Zespołu oceniającego. Zespół opracowaną ocenę skuteczności polityki społecznej w gminie prześle Wójtowi.

Zagrożeniem dla realizacji strategii mogą być zmiany w obowiązujących przepisach prawnych z zakresu polityki społecznej, a także niewystarczające środki finansowe na zaplanowane działania.

3. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Święciechowa będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające opracowanie i realizację programów i projektów zgodnych z przyjętymi w dokumencie działaniami. Programy i projekty można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od ich charakteru. Mogą one być przyjmowane stosownymi uchwałami przez radę i powinny stanowić załączniki do niniejszej strategii.

3.1. PROGRAMY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Święciechowa na lata 2014-2018 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
- Program Wspierania Rodziny w Gminie Święciechowa

- Program Promocji Zdrowia Psychicznego
- Program współpracy Gminy Świąciechowa z organizacjami pozarządowymi .

3.2. PROJEKTY

Prezentowane poniżej projekty powstały w trakcie prac nad strategią. Ich autorami są przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych działających w gminie w obszarze polityki społecznej. Projekty stanowią „bank pomysłów”, tzn. ich realizacja jest wskazana, ale możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

Projekt 1. „Szkoła promująca zdrowie”

Wnioskodawca projektu

[Zespół Szkół Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Świąciechowie](#), ul. Szkolna 15,
64-115 Świąciechowa.

Cel główny projektu

Promocja zdrowego stylu życia i zdrowego odżywiania wśród uczniów.

Cele szczegółowe projektu

- zdrowe nawyki żywieniowe,
- aktywny wypoczynek,
- prawidłowe sposoby spędzania wolnego czasu,
- samokontrola i pielęgnacja zdrowia,

- wzbogacanie wiedzy o własnym organizmie,
- zapoznanie z różnymi rodzajami zagrożeń zdrowia człowieka,
- kształtowanie postawy odpowiedzialności za zdrowie własne i innych,
- zajęcia profilaktyczne dla rodziców.

Miejsce realizacji projektu

[Zespół Szkół Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Świąciechowie](#), ul. Szkolna 15.

Beneficjenci projektu

- uczniowie Szkoły Podstawowej w Świąciechowie i ich rodzice (program edukacji zdrowotnej z propagowaniem zdrowego odżywiania i aktywności ruchowej),
- uczniowie Gimnazjum w Świąciechowie i ich rodzice (program edukacji zdrowotnej z propagowaniem asertywności i zdrowego odżywiania),

Partnerzy w realizacji projektu

- Ministerstwo Zdrowia,
- Ministerstwo Edukacji Narodowej,
- Kuratorium Oświaty w Poznaniu,
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Lesznie.

Czas realizacji projektu

Dwa lata i dalsze działania w ramach „Szkoły promującej zdrowie”.

Projekt 2. „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Wnioskodawca projektu

[Zespół Szkół Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Świąciechowie](#), ul. Szkolna 15,
64-115 Świąciechowa.

Cel główny projektu

Zapobieganie paleniu tytoniu.

Cele szczegółowe projektu

- wzmocnienie postaw zobowiązujących do niepalenia,
- kształtowanie postaw asertywnych,
- kształcenie umiejętności radzenia sobie ze stresem i problemami,
- poznanie funkcjonowania ludzkiego organizmu i jego potrzeb.

Miejsce realizacji projektu

[Zespół Szkół Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Świąciechowie](#), ul. Szkolna 15.

Beneficjenci projektu

- uczniowie klas I-III gimnazjum,
- uczniowie klas IV-VI szkoły podstawowej.

Partnerzy w realizacji projektu

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Lesznie.

Czas realizacji projektu

Projekt realizowany jest corocznie.

IV. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Święciechowa na lata 2014-2024 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim tym, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW

Diagramy:

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

Tabele:

Tabela 1. Infrastruktura techniczna w gminie w 2013 roku

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2011-2013

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2011-2013

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2011-2013

Tabela 5. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki w 2013 roku

Tabela 6. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2011-2013

Tabela 7. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) z końcem 2013 roku

Tabela 8. Bezrobotni w gminie według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2011-2013

Tabela 9. Stopa bezrobocia w powiecie, w województwie i w kraju w latach 2011-2013

Tabela 10. Bezrobotni w gminie na koniec 2013 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

Tabela 11. Bezrobotni w gminie na koniec 2013 roku według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

Tabela 12. Zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2011-2013

Tabela 13. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2011-2013

Tabela 14. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2013/2014

Tabela 15. Placówki kulturalne w gminie w 2013 roku

Tabela 16. Obiekty zakwaterowania noclegowego w gminie w 2013 roku

Tabela 17. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjalnych

Tabela 18. Zakłady opieki zdrowotnej, apteki i punkty apteczne w gminie w 2013 roku

Tabela 19. Najczęstsze schorzenia ludności gminy w 2013 roku

Tabela 20. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2013 roku

Tabela 21. Przestępstwa popełnione w gminie w 2013 roku

Tabela 22. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2013 roku

Tabela 23. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2013 roku

Tabela 24. Środki finansowe wydatkowane przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2011-2013

Tabela 25. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2011-2013

Tabela 26. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2011-2013

- Tabela 27. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2011-2013
- Tabela 28. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2011-2013
- Tabela 29. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2011-2013
- Tabela 30. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2011-2013
- Tabela 31. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2013 roku
- Tabela 32. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku
- Tabela 33. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku
- Tabela 34. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku
- Tabela 35. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych
- Tabela 36. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2011-2013
- Tabela 37. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie w latach 2011-2013
- Tabela 38. Jednostki i grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych i dotkniętych przemocą w rodzinie w gminie
- Tabela 39. Organizacje pozarządowe w gminie w 2013 roku
- Tabela 40. Kościoły w gminie w 2013 roku

Wykresy:

- Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy
- Wykres 2. Kategorie osób i grup najbardziej odczuwających skutki problemów społecznych występujących w gminie
- Wykres 3. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca
- Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w gminie?
- Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?

Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?

Wykres 7. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?

Wykres 8. Czy czuje się Pan(-i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania?